

Tämä käsikirja on elävä asiakirja. Voit auttaa meitä parantamaan sitä vastaamalla tähän lyhyeen palautekyselyyn.

EUROPEAN UNION

EU
MISSIONS

ADAPTATION TO CLIMATE CHANGE

Sidosryhmien ja kansalaisten osallistaminen ilmastonmuutokseen sopeutumiseen: Tee se itse -opas

Tee se itse -opas sidosryhmien ja kansalaisten aktivoimiseksi ja osallistamiseksi ilmastonmuutokseen sopeutumisen suunnitteluun ja täytäntöönpanoon.

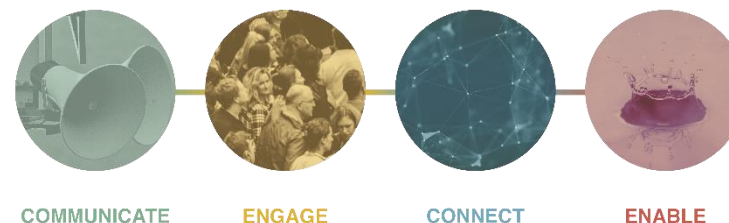
Johdanto

Miten voi tehostaa ilmastonmuutokseen sopeutumisen suunnittelua tehokkailla sidosryhmien¹ ja kansalaisten sitouttamis- ja aktivointistrategioilla? Miten voi varmistaa, että he hyväksyvät tehokkaat sopeutumistoimet pitkällä aikavälillä? Jos nämä kysymykset askarruttavat sinua tällä hetkellä, et ole yksin. Useimmat alue- ja paikallishallinnot pyrkivät vastaamaan näihin haasteisiin, ja siihen on hyvä syy: sidosryhmät ja kansalaiset ovat onnistuneen sopeutumis suunnittelun ja täytäntöönpanon selkäranka.

Olipa ilmastonmuutokseen sopeutumis suunnitelmasi kuinka harkittu, tieteellisesti vankka ja tietoon perustuva tahansa, se ei saavuta täyttä potentiaaliaan suunnittelussa ja täytäntöönpanossa, elleivät sidosryhmät ja kansalaiset hyväksy ja tue sitä.

Tavoitteet ja soveltamisala

Tämä käsikirja on tarkoitettu alue- ja paikallisviranomaisten käyttöön, ja se on laadittu osana ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevaa EU:n toimeenpanofoorumia (MIP4Adapt). Käsikirjassa opastetaan, miten sidosryhmät ja kansalaiset saadaan mukaan ilmastonmuutokseen sopeutumisen suunnitteluprosessin kuuden päävaiheen aikana, jotka on kuvattu [alueellisessa sopeutumisen tukivälineessä \(Regional Adaptation Support Tool, RAST\)](#). Siinä esitellään testattuja työkaluja ja menetelmiä, joiden avulla voit omaksua "koko

¹ Sidosryhmä on henkilö tai ryhmä, joka vaikuttaa ilmastonmuutokseen sopeutumis suunnitelmaasi, tai johon se vaikuttaa. Käytännössä tämä tarkoittaa kaikkia, joihin ilmastonmuutoksen aiheuttamat haasteet ja mahdollisuudet voivat vaikuttaa, sekä toimijoita, joilla on valmiudet toteuttaa asiaankuuluvia toimia.

yhteiskuntaa koskevan" lähestymistavan, joka ei jätä ketään jälkeen. Käsikirja perustuu käsitteellisesti neljään osatekijään: **viestintä, sitouttaminen, yhdistäminen ja mahdollistaminen (toiminta)**.

Siinä ne nähdään toisiinsa liittyvinä tekijöinä, joiden avulla sidosryhmät ja kansalaiset saadaan liikkeelle ja heitä kannustetaan yhteisymmärrykseen, sitoutumiseen ja toimintaan (ks. lisätietoja laatikosta 1).

Laatikko 1: VIESTINTÄ – SITOUTTAMINEN – YHDISTÄMINEN – MAHDOLLISTAMINEN

Onnistumisen avaintekijät, jotta sidosryhmät ja kansalaiset saadaan aktivoitua ja sitoutettua tehokkaasti ja yhteistyössä:

- VIESTINTÄ laajalle joukolle sidosryhmiä ja kansalaisia, jotka saattavat olla hukkumaisillaan säännöllisesti vastaanottamaansa tietomäärään.
- SITOUTTAA kattavasti erilaisia organisaatioita ja yksilöitä.
- YHDISTÄÄ sidosryhmät ja kansalaiset päätöksentekijöihin tavoilla, jotka helpottavat politiikkaa ja toimenpiteitä koskevaa pohdintaa.
- MAHDOLLISTETAAN sidosryhmien ja kansalaisten yhteinen ja yksilöllinen toiminta.

Miksi sidosryhmät ja kansalaiset on saatava mukaan ja liikkeelle?

On olemassa vankkaa näyttöä siitä, että yleisön osallistuminen voi johtaa kunnianhimoisempaan ja muutosvoimaisempaan suunnitteluun ja täytäntöönpanoon (Ref1).

Alueellisena tai paikallisena viranomaisena voit olla keskeisessä roolissa pyrkiessäsi lisäämään tai parantamaan sidosryhmien ja kansalaisten tietoisuutta ja ymmärrystä ilmaston haavoittuvuuksista, riskeistä ja mahdollisuuksista sekä vahvistamaan heidän sitoutumistaan siihen, mitä näiden asioiden ratkaisemiseksi voidaan tehdä. Tämä puolestaan voi helpottaa täytäntöönpanoa, ja myös käyttäytymisen muuttamista.

Ottamalla sidosryhmät ja kansalaiset mukaan toimintaan voit varmistaa, että ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevat suunnitelmasi ovat:

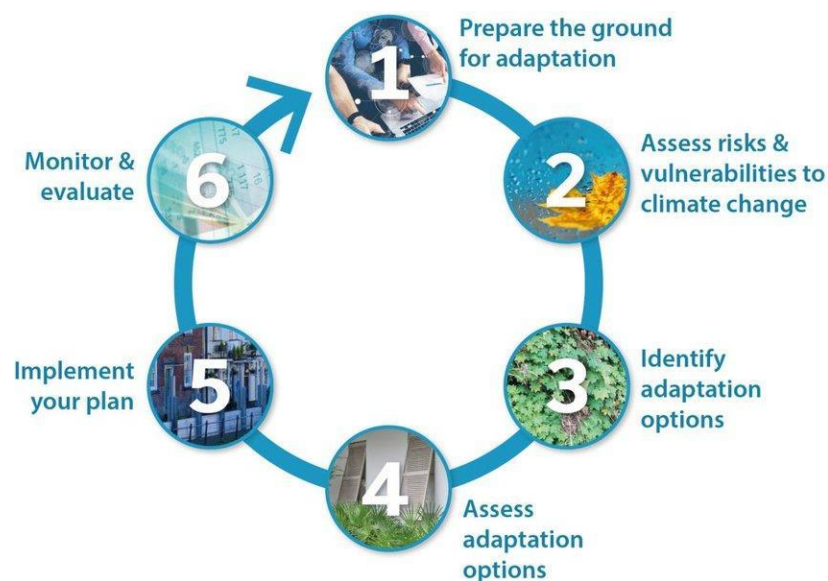
- **Merkittäviä:** Vaikka luonnon prosessien ja ihmisten rakentamien systeemien haavoittuvuuksista ilmastonmuutokseen tiedetään jo paljon, sidosryhmät ja kansalaiset voivat tarjota lisäksi tärkeää paikallista näkemystä, tietoa ja kokemuksia. Lisäksi he voivat parhaiten arvioida omaa sopeutumiskykyään eli kykyään sopeutua mahdollisiin vahinkoihin, hyödyntää mahdollisuuksia tai reagoida seurauksiin. Monet sidosryhmät ovat todennäköisesti myös vastuussa suunnitelmasta johtuvien toimien toteuttamisesta, joten he todennäköisesti tuntevat operatiiviset kysymykset ja käyttöönoton.

- **Uskottavia:** Jos ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevan suunnitelman halutaan olevan uskottava, johdonmukainen ja luotettava, on tärkeää, että se perustuu alhaalta ylöspäin suuntautuvaan tiedottamiseen eikä vain ylhäältä alaspäin suuntautuvaan johtamiseen.
- **Laillisia:** Kun varmistat, että sidosryhmät ja kansalaiset antavat panoksensa ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevaan suunnitelmaasi ja vahvistavat sen, kaikki pitävät sitä todennäköisemmin oikeudenmukaisena, oikeasuhtaisena ja tasapuolisena, mikä helpottaa sen täytäntöönpanoa. .
- **Yhteisömuutuksessa:** Suunnitelman laatiminen yhdessä sidosryhmien ja kansalaisten kanssa takaa yhteisen vastuun ja kannustaa kaikkia osallistumaan sen toteuttamiseen.
- **Ymmärrettäviä:** Sidosryhmien ja kansalaisten osallistuminen sopeutumissuunnittelusyklin jokaiseen vaiheeseen (esim. ilmastohaavoittuvuuksien ja -riskien määrittelyyn, sopeutumisvaihtoehtojen määrittelyyn ja priorisointiin sekä täytäntöönpanosuunnitelmien laatimiseen) merkitsee sitä, että suunnitelman tarkoitus, sen kohteena olevat kysymykset ja tavat, joilla niihin puututaan, ovat tuttuja, tunnettuja ja näin ollen ymmärrettyjä.

Milloin ja miten sidosryhmät ja kansalaiset kannattaa ottaa mukaan sopeutumissuunnitteluun?

Tämä käsikirja auttaa sinua pohtimaan, milloin ja miten voit tehokkaimmin ja vaikuttavimmin aktivoida ja sitouttaa sidosryhmiä ja kansalaisia ilmastosopeutumisen suunnittelusykliin. Siinä käsitellään RAST:ssa kuvattua vaiheittaista sykliä ja selitetään erityistoimia ja -välineitä, joita voit käyttää kussakin vaiheessa.

Sidosryhmien ja kansalaisten osallistaminen voi auttaa vähentämään konflikteja, rakentamaan luottamusta, tukemaan tehtyjen päätösten hyväksyntää, rakentamaan kollektiivista julkista mandaattia ilmastonmuutokseen sopeutumista koskeville strategioille ja suunnitelmille sekä helpottamaan yhteisymmärrystä. Sidosryhmät ja kansalaiset tukevat tällöin todennäköisemmin sopeutumistavoitteita ja niihin liittyvien toimien toteuttamista.

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto sopeutumissuunnittelusyklin tärkeimmistä kohdista, joissa on selkeä mahdollisuus saada sidosryhmien panosta ja/tai validointia sekä kuulla kansalaisia tai tukea heidän aktivoitumistaan ja käyttäytymisen muuttamista.

On erotettava toisistaan sidosryhmät, jotka voivat olla mukana tietyssä alakohtaisissa tai monialaisissa toimissa, ja kansalaiset, joihin voidaan kohdistaa yleisempiä lähestymistapoja.

Taulukko 1: Esimerkkejä osallistavista toimista RAST-syklin kussakin vaiheessa.

Sopeutumisen suunnittelusykli	Esimerkkejä sidosryhmiä koskevista toimista	Esimerkkejä kansalaisia koskevista toimista
Vaihe 1 - maaperän valmistelu sopeutumista varten	• Kestävän sitouttamisstrategian kehittäminen • Kehitetään käytäntöyhteisö, jota kuullaan ja/tai joka osallistuu kaikkiin myöhempisiin vaiheisiin (ja jossa keskitytään erityisesti täytäntöönpanoon).	• Mukautetaan viestintästrategiaa • Toteutetaan kansalaisten kiinnostuksenkohteita/asenteita koskeva kyselytutkimus. • Perustetaan kansalaiskokous, jota kuullaan ja/tai joka osallistuu kaikkiin myöhempisiin vaiheisiin (erityisesti täytäntöönpanoon).
Vaihe 2 - ilmastonmuutoksen aiheuttamien riskien ja haavoittuvuuksien arviointi	• Ilmastohaavoittuvuuksien ja -riskien tunnistaminen ja priorisointi tai validointi teemakohtaisten/alakohtaisten kohderyhmien tai työpajojen avulla tai teemojen/alojen välisten tai alakohtaisten työpajojen avulla tapahtuva ilmastohaavoittuvuuksien ja -riskien tunnistaminen.	• Neuvoa-antavat prosessit haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien riskien ja haavoittuvuuden tunnistamiseksi paremmin. • Kohdennetaan viestintätoimia, joilla lisätään kansalaisten ymmärrystä tai tietoisuutta ilmaston haavoittuvuuksista ja riskeistä (esim. tiedotuskampanja).
Vaihe 3 - Sopeutumisvaihtoehtojen määrittäminen	• Sopeutumisvaihtoehtojen tunnistaminen ja validointi temaattisten/sektorikohtaisten fokusryhmien tai työpajojen avulla tai monialaisten sopeutumistoimien tunnistaminen temaattisten/sektorikohtaisten työpajojen avulla.	• Kuullaan kansalaisia sopeutumisvaihtoehtojen tärkeydestä, uskottavuudesta ja oikeutuksesta sekä heidän halukkuudestaan tukea niitä.
Vaihe 4 - sopeutumisvaihtoehtojen arviointi	• Järjestetään temaattisia/alakohtaisia kohderyhmiä tai työpajoja sovittujen kriteerien soveltamiseksi sopeutumisvaihtoehtojen priorisointiin tai teemojen/alojen välisiä työpajoja kaikkien sopeutumisvaihtoehtojen priorisoinnin validoimiseksi.	• Kuullaan kansalaisia sopeutumisvaihtoehtojen priorisoinnista (esim. kansalaiskyselyjen avulla).

Vaihe 5 - Suunnitelman toteuttaminen	Kehitetään suotuisa ympäristö (esim. ohjeistus, kannustimet ja tuki), joka edistää sidosryhmien toimien toteuttamista.	Kansalaisten osallistuminen neuvoo-antavaan päätöksentekoon sopeutumistoimien toteuttamiselle suotuisan toimintaympäristön kehittämiseksi.Viestintätoimien kohdentaminen niin, että ne innostavat käyttäytymisen muutoksiin, jotka johtavat suurempaan sietokykyyn.
Vaihe 6 - seuranta ja arviointi	Otetaan sidosryhmät mukaan raportoimaan toteutettavien toimien edistymisestä (myös omien toimien raportointi).	Perustetaan kansalaistutkimusohjelmia sopeutumistoimiin liittyvien tuotosten ja tulosten seuraamiseksi.

Vaihe 1: Sopeutumisen valmistelu

Riippumatta siitä, valmistaudutko aloittamaan ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevan suunnitelman vai oletko jo edennyt sopeutumissyklissä jonkin verran eteenpäin, on erittäin hyödyllistä tunnistaa ja ymmärtää, mitkä sidosryhmät ja kansalaiset voivat osallistua ja millä tavoin.

Mutta miten? Ja mistä aloittaa? Tässä jaksossa kuvataan, miten **aktiivointi- ja sitouttamisstrategiaa** kehitetään sopeutumissuunnittelusyklin kunkin vaiheen aikana. Kannattaa aloittaa hahmottelemalla yleinen strategia. Sitä kehitetään yksityiskohtaisemmin, kun sopeutumissuunnittelua tehdään vaihe vaiheelta, eli RASTin edetessä ja hallitaan sidosryhmien ja kansalaisten odotuksia jatkuvasti.

Miten kehitetään aktiivointi- ja sitouttamisstrategia

Aktiivointi- ja sitouttamisstrategia voidaan räätälöidä paikallisiin olosuhteisiin sopivaksi vastaamalla seuraaviin ohjaaviin kysymyksiin:

- MIKSI haluatte tehdä yhteistyötä sidosryhmien ja kansalaisten kanssa?** Esim. miten odotatte, että heidän osallistumisensa ja aktiivinen osallistumisensa parantaa sopeutumissuunnittelusyklin tiettyjen vaiheiden tuloksia?
- Keitä** julkisen, yksityisen ja vapaaehtoissektorin edustajia **on** saatava **mukaan**:
 - Hanki merkittävää ja uskottavaa tietoa kaikilta keskeisiltä toimijoilta, joilla on asianmukaista tietoa ja kokemusta ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevan suunnitelmasi kattamilta aloilta tai alueilta.

- Varmista, että suunnitelman laatimiseen ovat osallistuneet mahdollisimman laajasti kaikki keskeiset sidosryhmät, joihin suunnitelma saattaa vaikuttaa.
- Varmista, että suunnitelman toteuttamisesta vastaavat henkilöt, ja ne, joiden on osallistuttava sen toteuttamiseen, sitoutuvat siihen ja ymmärtävät sen.

Sidosryhmäkartoitusta ja verkostoanalyysiä tehtäessä on hyödyllistä tarkastella sidosryhmien pyrkimyksiä ja niiden välisiä suhteita. [Climate-ADAPT-sivustolta](#) löytyy ohjeita sidosryhmien sitouttamisen suunnitteluun. Voit myös hyödyntää muita jo käynnissä olevia osallistumisprosesseja aktivoimalla mahdollisia synergioita muiden vastaavien toimien kanssa.

Sidosryhmien osallistamista koskevassa [RESIN-oppaassa](#) sidosryhmäanalyysi jaetaan kolmeen vaiheeseen:

- i) Sidosryhmien tunnistaminen (sidosryhmäkartoituksen avulla - [ks. kuvaus liitteessä](#)).
- ii) sidosryhmien luokittelu (esim. [vaikutus- ja intressimatriisin](#) avulla); ja
- iii) Sidosryhmien välisten suhteiden analysointi (ks. [sosiaalisten verkostojen analyysin johdanto-ohjeet](#)).

Analysoimalla eri sidosryhmien kiinnostuksen ja vaikutusvallan tasoa voidaan tunnistaa ne, jotka olisi hyödyllistä ottaa täysimääräisesti mukaan strategian kehittämiseen (esim. jotka voivat välittää tietoa muulle väestölle ja muulta väestöltä), tai ne, joille riittää tiedottaminen.

- **MITÄ sidosryhmiltä ja kansalaisilta vaaditaan** (esim. mikä on [odotettu osallistumisen taso](#)), jotta he voivat auttaa tunnistamaan ja priorisoimaan ilmaston haavoittuvuuksia, riskejä ja sopeutumisvaihtoehtoja, ja **MITÄ he saavat vastineeksi?** Tämä on tärkeää, sillä osallistuvien sidosryhmien ja kansalaisten **odotusten** (eli niiden tavoitteiden, roolien ja toiveiden) asianmukainen **hallinta** on ratkaisevan tärkeää osallistumisprosessin onnistumisen kannalta.

Pitkän aikavälin vaikutusten aikaansaamiseksi mobilisointi- ja sitouttamisstrategian on oltava pitkäjänteinen ja perustuttava selkeästi jäseneltyyn osallistumisprosessiin. Tämän ajattelemisen auttaa myös säästämään resursseja ja luomaan todellista yhteisöllisyyttä. Voit määrittää, mitkä näkökohdat voivat kiinnostaa sidosryhmiäsi tai kansalaisia: lyhyesti sanottuna, mitä he saavat vastineeksi osallistumisestaan. Tämä ei ainoastaan auta sinua rajaamaan strategiaasi, vaan myös auttaa sinua hallitsemaan asianosaisten odotuksia.

- Mitkä ovat **tarvittavat resurssit** ja mikä on kunkin osallistumisprosessin **odotettu kesto (MITEN PALJON ja KUINKA KAUAN)?**

Aktivointi- ja sitouttamisstrategian olisi mieluiten perustettava koko RAST-syklin kattavaan **osallistumistoimien etenemissuunnitelmaan**, joka on yksityiskohtaisempi kulloinkin käsiteltävän vaiheen osalta. Tämä etenemissuunnitelma on tiedotettava selkeästi sidosryhmille ja kansalaisille.

On olemassa monia suosittuja ja testattuja osallistumisvälineitä ja -tekniikoita sekä innovatiivisempia lähestymistapoja, joita voit käyttää aktivointi- ja sitouttamistoimissasi. Menetelmien valinta riippuu erityistavoitteista (ks. [taulukko 1](#)) ja painopisteestä (esim. tiedonvaihto, yhteinen analyysi, vastavuoroinen oppiminen, kollektiivinen päätöksenteko tai sidosryhmien laajempi osallistuminen). Osallistavan etenemissuunnitelman suunnitteluun ja toteutukseen liittyvästä ammatillisesta ohjauksesta voi olla hyötyä, jotta voitte tukea prosessin tehostamista.

Lisäksi on pohdittava, **miten viestintästrategia voidaan parhaiten sovittaa** yhteen aktivointi- ja sitouttamistoimien kanssa. Tiimissänne saattaa olla viestinnän asiantuntijoita, jotka voivat laatia vankan viestintästrategian (eli määrittää viestit, kohderyhmät ja kanavat). Tämä on avainasemassa ilmastonmuutokseen sopeutumis suunnitelmanne kehittämisen, täytäntöönpanon ja seurannan tukemisessa, ja näin varmistetaan viestinnän vahva yhteensovittaminen sidosryhmien ja kansalaisten sitouttamisstrategian kanssa. Sinun on kuitenkin otettava huomioon joitakin [ilmastonmuutosviestintään liittyviä erityispiirteitä](#), kuten yhteys yleisölle tärkeisiin asioihin, kiehtovaa tarinaa kertovien viestien luominen tai tehokkaan visuaalisen viestinnän käyttö.

Sidosryhmien aktivoinnin ja sitouttamisen tukeminen

Käytäntöyhteisöt ovat hyvä esimerkki vakiintuneesta sosiaalisten organisaatioiden muodosta, jolla voi olla keskeinen rooli sidosryhmien osallistumisen lisäämisessä sopeutumis suunnitelman täytäntöönpanoon. Ilmastonmuutokseen sopeutumiseen keskittyvä käytäntöyhteisö on järjestäytynyt ryhmä ihmisiä, joilla on yhteinen intressi ja jotka haluavat koordinoida ponnistelujaan yhteisten ilmastokestävyyteen liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi. Voit perustaa oman käytäntöyhteisön luodaksesi tilan vastavuoroiselle oppimiselle, jossa keskitytään usein hyvien käytäntöjen jakamiseen ja sopeutumisvaihtoehtojen täytäntöönpanon ja hyväksymisen tukemiseen. [EU:n ja YTK:n käytäntöyhteisöjen toimintakäsikirjassa](#) annetaan yksityiskohtaista opastusta käytäntöyhteisön johtamiseen ottamalla asianmukaisesti huomioon tärkeimmät tekijät, joiden ansiosta nämä yhteisöt voivat menestyä. MIP4Adapt-ohjelmalla on oma käytäntöyhteisönsä, joka auttaa kaikkia toimijoita vaihtamaan ajatuksia, oppimaan ja verkostoitumaan tietyillä yhteistä etua koskevilla aloilla.

Kansalaisten aktivoinnin ja sitoutumisen tukeminen

Neuvoa-antavilla prosesseilla voidaan edistää jäseneltyä vuoropuhelua tai keskustelua poliittisten toimijoiden ja kansalaisten välillä ja saada keskusteluun mukaan ne, jotka eivät aina ymmärrä ilmastonmuutosta koskevaa tietoa, jotka suhtautuvat epäilevästi mahdollisiin ratkaisuihin tai jotka ovat huolissaan siitä, että ilmastonmuutos vaikuttaa heihin. Lisäksi nämä prosessit voivat auttaa tarjoamaan räätälöityä tukea paikallistasolla, jotta voidaan tunnistaa

haavoittuvimpien ryhmien konkreettiset tarpeet, mikä edistää oikeudenmukaista kestävyyttä. Esimerkkinä voidaan mainita [ilmastokansalaisyhteisöt](#), joihin osallistuu ryhmä kansalaisia tasapainoisesti edustettuina iän, sukupuolen ja sosioekonomisten näkökohtien mukaan, jotta he voivat oppia, pohtia ja antaa suosituksia ilmastoon liittyvistä painopisteistä. Nämä suositukset voivat auttaa päätöksentekijöitä ja muita sidosryhmiä ymmärtämään paremmin, miten kansalaiset näkevät tärkeimmät haasteet ja toimet, joita tarvitaan ilmastokestävyyden rakentamiseksi.

Hyvät käytännöt ilmastokansalaisyhteisöissä: Yhä useammat eurooppalaiset ilmastokansalaisyhteisöt, jotka alkoivat [Irlannin kansalaisyhteisöstä](#) vuonna 2016, tarjoavat selkeitä esimerkkejä siitä, miten joukko satunnaisesti valittuja kansalaisia voi oppia, käydä vuoropuhelua, pohtia ja antaa selkeitä suosituksia ja mahdollisia ratkaisuja monimutkaisten ilmastonmuutoshaasteiden ratkaisemiseksi (saatavilla on raportteja, joissa esitellään [Irlannissa](#), [Ranskassa](#), [Yhdistyneessä kuningaskunnassa](#) ja [Espanjassa](#) järjestetyistä pohdintaprosesseista saadut suositukset). Nämä suositukset on annettu kansallisille parlamenteille mahdollisten poliittisten uudistusten pohjaksi: esimerkiksi Irlannissa ne johtivat ilmastotoimintasuunnitelmaan ja Ranskassa ehdotukseen perustuslain uudistamiseksi, jotta valtio voisi toimia ilmastonmuutoksen torjumiseksi. [Euroopassa](#) on järjestetty useita muita ilmastotoimia käsitteleviä kansalaisyhteisöjä [alueellisella ja paikallisella tasolla](#), ja maailman ensimmäinen pysyvä ilmastokansalaisyhteisö toimii Brysselissä 3. helmikuuta 2023 alkaen.

Nämä kokoukset tarjoavat puitteet, joissa kansalaiset voivat keskustella ja laatia osallistavia, oikeudenmukaisia ja laajasti kannatettuja suosituksia, jotka voivat ohjata poliittisia muutoksia. Ilmastokokouksia koskeva eurooppalainen osaamisverkosto on tuottanut yksityiskohtaisia [ohjeita](#) ilmastokokousten suunnitteluun, valmisteluun, toteutukseen ja arviointiin liittyvistä eri näkökohdista. Lisäksi [Climate Citizens' Assemblies -hanke](#) tarjoaa selkeitä neuvoja ja näkemyksiä ilmastokokouksen järjestämisen kolmesta vaiheesta (eli valmistelusta, kokouksen toteuttamisesta ja poliittisesta seurannasta). Ne perustuvat kokemuksiin ja opetukseen, joita on saatu onnistuneista kansallisista ilmastokokouksista eri puolilla Eurooppaa (ks. laatikko vasemalla).

Vaiheet 2, 3 ja 4: Tunnista ja arvioi ilmastohaavoittuvuudet, riskit ja sopeutumisvaihtoehdot .

Pyri kuulemaan keskeisiä sidosryhmiä ja kansalaisia, jotta voit hyödyntää heidän tietämystään ja kokemuksiaan:

- Validoidaan ja täydennetään **haavoittuvuus- ja riskinarviointiprosesseihin sisältyvien** keskeisten **osatekijöiden** alustavaa kirjallista tarkastelua, joka koskee herkkyyttä, sopeutumiskykyä (organisatoriset valmiudet sekä tekniset, taloudelliset ja ekosysteemiin liittyvät valmiudet) ja altistumista ilmaston aiheuttamille vaaroille - katso määritelmät [RASTista](#).
- Tunnistetaan ja arvioidaan **tärkeimmät vaihtoehdot, joilla voidaan puuttua ilmastohaavoittuvuuksiin, -riskeihin ja -mahdollisuuksiin.**
- Parannetaan heidän kollektiivista ymmärrystä ilmastonmuutokseen liittyvistä motiiveistaan, keskeisistä uskomuksistaan, huolenaiheistaan, tunteistaan ja arvoistaan.

Osallistavissa toimissa voidaan käyttää **kohderyhmiä** ja **sidosryhmien työpajoja** keskeisinä toimintoina, joilla validoidaan ja saadaan tietoa ilmastohaavoittuvuuksien, -riskien ja/tai sopeutumisvaihtoehtojen tunnistamiseksi ja priorisoimiseksi. Ne voidaan järjestää joko teema- tai alakohtaisina toimintoina tai teemojen tai alojen välisinä toimintoina, toisin sanoen silloin, kun pyritään edistämään synergioiden tunnistamista ja kompromissien ja ristiriitojen yhteensovittamista eri teemojen tai alojen välillä.

Sekä kohderyhmien että sidosryhmien työpajojen avulla voidaan kerätä laadullista tietoa ja syvällistä tietoa ihmisten käsityksistä, ja ne voivat olla erittäin arvokkaita, kun halutaan ymmärtää huolenaiheita, motiiveja ja uskomuksia sekä yksilöllisesti että kollektiivisesti. Ratkaisevaa on varmistaa, että keskustelua ohjaa selkeä tavoite, että osallistujat ovat merkityksellisiä käsiteltävien aiheiden kannalta ja että toimintaa johdetaan tavalla, joka kannustaa avoimeen ja rehelliseen viestintään.

On olemassa lukemattomia hyväksi todettuja osallistavia menetelmiä ja välineitä (ks. esim. [MSP-opas](#)), joita voidaan käyttää kohderyhmissä tai sidosryhmien työpajoissa helpottamaan haavoittuvuus- ja riskinarviointien validointia tai lisäpanosta.

Esimerkkejä sitouttamismenetelmistä:

- Tavoitteiden ja haasteiden tunnistamiseen ja määrittelyyn sekä yhteisen pohjan luomiseen: [visiointi](#), [Pentagonal Problem -työkalu](#), [osallistava kartoitus](#), [opintopiirit](#) ja [kognitiivinen kartoitus](#).
- Tiedonvaihtoa, sosiaalista oppimista ja uusien ideoiden luomista varten: [World Café](#), [Fish Bowl](#), roolileikit ja [Pro Action Café](#).
- Päätöksenteon ja konsensuksen rakentamisen tukemiseen (ts. sitoutuminen toimintaan): [väkivallaton viestintä](#), [avoimet foorumit](#), [pyöreän pöydän menettely](#), [uudistavat vuoropuhelut](#) ja [osallistava monikriteerianalyysi](#).

Mikään yksittäinen työkalu tai menetelmä ei sovellu kaikkiin tilanteisiin ja tavoitteisiin. Jos sinulla ei siis ole asiantuntemusta, sinun tulisi pyytää ammattitaitoista opastusta näiden toimien suunnitteluun ja fasilitointiin, jotta varmistat, että suunnitellut tavoitteet saavutetaan täysimääräisesti.

Jotta voit auttaa luomaan suotuisan ympäristön, sinun on ymmärrettävä paremmin ihmisten tarpeita, motiiveja, huolenaiheita ja uskomuksia ilmastonmuutoksesta ja sopeutumiskäyttäytymisestä. Voit saada lisää tietoa sidosryhmien ja kansalaisten vallitsevista arvoista kyselytutkimusten ja kyselylomakkeiden, sosiaalisten verkostojen analyysin tai tulostarkoitustekniikoiden avulla ja käyttää tätä tietoa toiminnan käynnistämiseen. [Kansalaiskyselyt](#) (ks. esim. EY:n [Eurobarometri-tutkimus](#)) ovat erityisen hyödyllisiä palautteen keräämisessä, ihmisten ja yhteisöjen tietoisuuden lisäämisessä ja kansalaisten sitouttamisessa useisiin tunnistettuihin kysymyksiin. Lisäksi nämä kyselyt edistävät avoimuutta ja vastuullisuutta keräämällä kansalaisten mielipiteitä, jotta ne voidaan ottaa huomioon päätöksentekoprosessissa. Kansalaiskyselyistä kerättyjä tietoja voi käyttää sopeutussuunnitelman suunnittelussa parannusehdotusten tunnistamiseen, tietoon perustuvien päätösten tekemiseen politikkoihin ja ohjelmiin liittyen sekä keskustelun kohteena olevan asian tai aiheen yksimielisyyden tason arviointiin. Erityisiä kansalaiskyselyjä voidaan laatia esimerkiksi ilmastohaavoittuvuuksien, -riskien ja sopeutumisvaihtoehtojen tunnistamiseksi ja priorisoimiseksi ja/tai validoimiseksi. Tällä toiminnalla voidaan myös tukea valittujen sopeutumisvaihtoehtojen täytäntöönpanoa edistävän ympäristön kehittämistä.

Vaihe 5: Suunnitelman toteuttaminen

Kun sidosryhmille ja kansalaisille on viestitty, heidät on otettu mukaan ja heihin on oltu yhteydessä sopeutussuunnitelman kehittämisen aiemmissa vaiheissa, suunnitelman merkittävyyttä, uskottavuutta ja legitimiyyttä voidaan lisätä ottamalla heidät mukaan seuraaviin vaiheisiin:

- Kustannuslaskelmin varustettujen täytäntöönpanosuunnitelmien laatiminen valituille sopeutumistoimille.
- Merkityksellisten rahoitus- ja lainälähteiden tunnistaminen
- Politiikkojen täytäntöönpanosuunnitelmien kehittäminen.

Neuvoo-antavat prosessit ovat erityisen tärkeitä sellaisen suotuisen ympäristön luomiseksi, joka helpottaa valittujen sopeutumisvaihtoehtojen toteuttamista. Toisin sanoen tietoa ja kokemusta voidaan hyödyntää sopeutussuunnitelmien täytäntöönpanossa, kun ollaan yhteydessä sidosryhmiin ja kansalaisiin ja hyödynnetään toimijaverkostojen arvoa aktivoimalla sosiaalisia suhteita ja rakentamalla paikallista sosiaalista pääomaa, joka perustuu

ihmisten sosiaaliseen tai kollektiiviseen henkeen, sillä he ovat "sosiaalisia olentoja", jotka ovat "yhteydessä" toisiin ihmisiin. Se, että sidosryhmät ja kansalaiset ymmärtävät, mitä sopeutumis suunnitelman toteuttamiseksi on tehtävä ja tuntevat omistajuutta, antaa heille myös parhaat mahdollisuudet toimia sekä kollektiivisesti että yksilöllisesti. Tällaisia prosesseja voidaan järjestää eri mittakaavoissa, aina yhteisöjen kuulemisista paljon laajempiin kansallisiin kansalaiskokouksiin. Useat välineet (ks. esimerkiksi nämä [yhteisön vuoropuhelun suuntaviivat](#)) ja joidenkin käynnissä olevien EU:n rahoittamien hankkeiden (esim. [PHOENIX](#) ja [REAL DEAL](#)) puitteissa tehty työ voivat antaa ideoita siitä, miten tällaisia demokraattisia sopeutumisaloitteita voidaan perustaa ja toteuttaa.

Sidosryhmien ja kansalaisten **aktiivinen rooli** on olennaisen tärkeä ilmastokestävyuden saavuttamisessa, mikä tarkoittaa kansalaisten ja sidosryhmien aktivoimista ja sitoutumista ylläpitämisestä ja syventämisestä ajan mittaan. Tätä osallistumista voidaan tukea paikallisten käytäntöyhteisöjen tai elävien laboratorioden toiminnalla, jotka vahvistavat heidän osallistumistaan suunnitelman täytäntöönpanon tehostamiseksi (ks. esimerkki oikeanpuoleisessa laatikossa).

Sopeutumisvaihtoehtojen toteuttamista tukeva elävä laboratorio

H2020 BRIGAD -hankkeen puitteissa [Antwerpenin kaupunki auttoi aktiivisesti](#) älykkäiden viherkattojärjestelmien [testauspaikan löytämisessä](#) osana elävä laboratorio -toimintaa. Kaupunki lähetti kansalaisilleen avoimen kutsun, jossa se ilmoitti BRIGAD-suunnitelmista ja etsi talonmestajia, jotka olisivat halukkaita antamaan kattonsa käyttöön testejä varten. Sidosryhmät, kansalaiset ja tutkijat vierailivat testipaikalla koko hankkeen ajan.

Siirtyminen pohdinnasta toimintaan edellyttää, että, pohdit mitkä ovat tärkeimmät vipuvoimat, joiden avulla voidaan saada aikaan mobilisaatio ja käyttäytymisen muutos yksilö- ja kollektiivisella tasolla (ks. tähän liittyvä Climate-KIC:n "[menestystarina](#)"). Sidosryhmien ja kansalaisten sisäisiin arvoihin ja motiiveihin vaikuttamisen lisäksi on kuitenkin muitakin kannustimia. [Ympäristöpolitiikan välineet](#), jotka on määritelty kannustinkeinoiksi, ja jotka on suunniteltu ja pantu täytäntöön siten, että yksittäisiä päätöksiä mukautetaan yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti, voivat kannustaa käyttäytymisen muutokseen oikeilla kannustimilla tai vastakeinoilla ja muuttaa olosuhteita, jotka helpottavat esimerkiksi tiettyjen riskien vähentämiseen tähtäävien vaihtoehtojen rahoittamista. Näillä välineillä voidaan parantaa nykyistä poliittista kehystä kannustamalla pikemminkin käyttäytymisen muutoksiin, jotka voivat johtaa sopeutumiseen, kuin määräämällä niitä.

Vielä pidemmälle on mentävä toteuttamalla **yhteispäätös menettelyjä**, kuten [vihreä osallistava budjetti](#) (ks. laatikko alla), jossa kansalaisille annetaan suora sananvalta siihen, miten julkisia määrärahoja kohdennetaan ja käytetään ilmastonmuutoksen torjuntaan. Tämän välineen avulla yhteisön jäsenet päättävät resurssien kohdentamisesta ja jakamisesta ilmastohankkeisiin ja -aloitteisiin.

Yhteispäätösmenettelyn hyvät käytännöt: Lissabonin vihreä osallistava budjetointi

Osallistava budjetointi on kansalaisten osallistumisen muoto, jossa kansalaisilla on tosiasiallinen päätösvalta osasta kunnan talousarviota. Lissabon oli yksi ensimmäisistä suurista eurooppalaisista kaupungeista, jotka ottivat käyttöön osallistavan budjetoinnin kunnallisella tasolla, mukaan lukien (vuodesta 2018 lähtien) vihreät osallistavat budjetit, joissa keskitytään ehdotuksiin "kestävämmän, joustavamman ja ympäristöystävällisemmän kaupungin" luomiseksi. Lähestymistapa perustuu hybridimalliin, jossa yhdistyvät henkilökohtaiset neuvotteluprosessit ja verkkopohjaiset alustat, joilla voidaan äänestää ilmastonmuutoksen lieventämis- ja sopeutumishankkeista ja valita ne paikallisten kansalaisten valintojen perusteella.

Vaihe 6 - Seuranta ja arviointi

Alueena tai paikallisviranomaisena on myös tärkeää, että seurata ja arvioida suunniteltujen toimien edistymistä ja tarkistaa todelliset tulokset suhteessa alusta alkaen asetettuihin tavoitteisiin (ks. [UAST in Climate-ADAPT](#)). Tämän seurannan ja arvioinnin avulla voit oppia ja pohtia sopeutumissuunnitelmasi tehokkuutta ja mahdollisia sivuvaikutuksia. Edistymisestä useiden indikaattoreiden suhteen olisi myös raportoitava säännöllisesti asianomaisille päätöksentekijöille ja sidosryhmille luottamuksen ja myös sopeutumiskyvyn rakentamiseksi.

Sopeutumisen seuranta ja arviointi voi kuitenkin olla haastavaa, erityisesti kun arvioidaan haluttujen tulosten saavuttamista^(Ref2). Suurimmat vaikeudet liittyvät epäsuhtaisiin aikatauluihin (eli siihen, kuinka kauan aikaa tarvitaan vaadittujen sopeutumistoimien laajuuden ja mittakaavan toteuttamiseen verrattuna siihen, kuinka kauan niiden hyötyjen saavuttaminen voi kestää), tietojen saatavuuden rajoituksiin, mukaan lukien perustiedot, sekä taloudellisiin kustannuksiin ja pitkän aikavälin seurannan kestävyuden varmistamiseen tarvittavaan sitoutumiseen. Kun sidosryhmät ja kansalaiset otetaan mukaan suunnitelman seurannan ja arvioinnin palaute- ja parannusprosessiin, voitte paremmin vastata näihin haasteisiin ja auttaa suunnitelmaa pysymään ajan tasalla. Lisäksi se voi olla tehokas järjestelmä, jolla voidaan edistää kollektiivisia ja yksilöllisiä ilmastotoimia; yleisön tietämyksen ja tietoisuuden lisäämisestä nuorten sukupolvien kouluttamiseen.

EU:n kokemukset kansalaistieteestä ilmastotoimien hyväksi

Euroopan komissio on edistänyt useita kansalaistieteellisiä hankkeita, joissa käytetään tutkimusmenetelmiä, joilla tuetaan kansalaisten aktivoitumista ilmastotoimiin (ks. esimerkkejä [SwafS-ohjelmasta](#), [eu-citizen.science](#)-hankkeesta tai [AURORA-hankkeesta](#), jossa 7 000 kansalaistiedemiestä eri puolilla Eurooppaa osallistuu tällä hetkellä lähes nollapäästöisten kansalaisten toimintaan). Toisena esimerkkinä mainittakoon, että Yhdistyneessä kuningaskunnassa [Nature's Calendar](#) -ohjelmassa käytetään tehokkaasti kansalaistiedettä ilmastonmuutoksen vaikutusten seuraamiseksi villieläimiin.

[Kansalaistiede](#) (joka on määritelty tieteelliseksi tutkimukseksi, johon suuri yleisö osallistuu) voi olla tukiväline, joka auttaa saavuttamaan jatkuvan parantamisen kierteenajoissa. Kansalaiset voivat osallistua ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelman täytäntöönpanoon liittyvien muuttujien seurantaan, jotta voidaan pohtia sidosryhmien ja kansalaisten panoksen avulla, mikä toimii hyvin ja mikä ei toimi tietyssä tilanteessa. Tämä lisää ymmärrystä ja tietoisuutta, auttaa varmistamaan suunnitelman tarkennusten merkittävyyden, uskottavuuden ja legitiimiyden ja kannustaa siten sitoutumaan edelleen toimintaan - mikä johtaa edellä mainittuun parannussykliin.

Tärkeimmät kysymykset, joihin sinun on vastattava, ovat **seuraavat**:

- Tuotokset - Missä määrin suunnitelman mukaiset toimet on toteutettu?
- Tulokset - Missä määrin ilmastohaavoittuvuuksia ja -riskejä on vähennetty? (esim. vähentämällä haavoittuvuutta ilmastoon liittyville vaaroille ja/tai lisäämällä niihin liittyvää sopeutumiskykyä tai vähentämällä ilmastohaavoittuvuuksien altistumista ilmastoriskeille).

Liite – Keskeisten työkalujen tarkempi kuvaus

Tämä liite sisältää yksityiskohtaisempaa tietoa eräistä keskeisistä työkaluista, joilla voidaan tukea sidosryhmien ja kansalaisten aktivoitua ja sitouttamista. Tässä yhteydessä termi "työkalu" ymmärretään laajasti, ja se kattaa sekä varsinaiset työkalut että ohjeet, menetelmät, foorumit, hyvät käytännöt ja muut resurssit.

TYPE OF TOOL

Tool

Guideline

Methodology

Platform

Good Practice

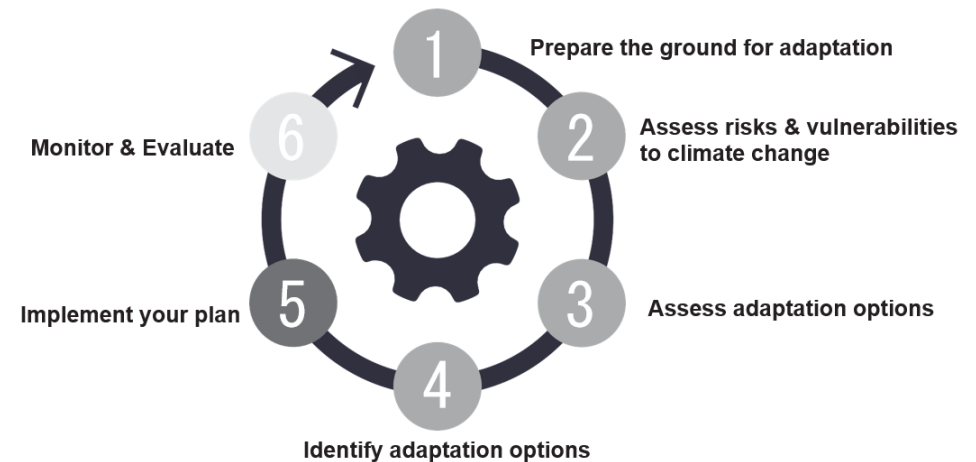

Other

Liitteessä on useita tietosivuja, joissa on olennaisia tietoja kustakin välineestä:

- Työkalun kuvaus
- Miten työkalu toimii
- Yleisiä vinkkejä ja neuvoja työkalun käytöstä
- Viitteet, mukaan luettuina kuvausten laatimisessa käytetyt keskeiset asiakirjat, joista saa lisätietoja.
- Työkalun käyttöön tarvittava aika, taidot ja resurssit.
- Odotetut tuotokset ja tulokset
- Mahdolliset esteet ja rajoitteet

Kunkin työkalun kohdalla on myös kuvio, josta käy ilmi, minkä tyyppinen työkalu on kyseessä ja mitä RAST-menetelmän vaiheita se voi tukea (ks. esimerkki oikealla). Ympyrät on väritetty **tummanvihreällä**, kun se on erityisen hyödyllinen kyseisessä vaiheessa, ja **vaaleanvihreällä**, kun välineestä voi olla hyötyä myös kyseisessä vaiheessa.

LUETTELO TYÖKALUISTA

01 SIDOSRYHMÄANALYYSI.....	17
02 ILMASTONMUUTOKSESTA TIEDOTTAMINEN.....	19
03TIEDOTUSKAMPANJA	22
04 ILMASTOPOLIITTINEN VAIKUTTAMISSTRATEGIA05 KANSALAISKYSELYT	27
06 ILMASTOKANSALAISTEN YLEISKOKOUS	29
07 VIHREÄ OSALLISTUVA TALOUSARVIO	32
08 KÄYTÄNTÖYHTEISÖT	35
09 KANNUSTIMET EPI:t	37
10 KANSALAISTIEDE.....	39

01 SIDOSRYHMÄANALYYSI

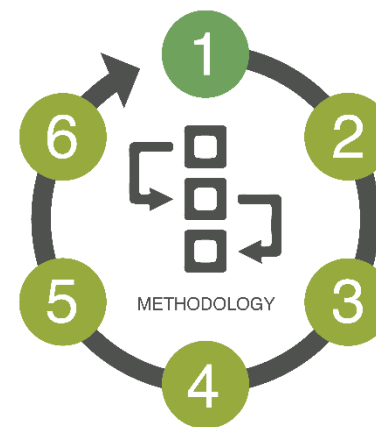
Sidosryhmäkartoitus ja -analyysi on prosessi, jossa tunnistetaan ja luokitellaan eri ihmisryhmät, kuten organisaatiot tai yksilöt, jotka vaikuttavat ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelmaan tai joihin se vaikuttaa.

Tämä on keskeinen edellytys tehokkaiden viestintästrategioiden kehittämiseksi, ja se auttaa maksimoimaan ilmastosuunnitelmien myönteisen vaikutuksen. Se on keskeistä, kun halutaan ymmärtää vallan epäsymmetriaa eli sitä, millä toimijoilla tai sidosryhmillä on enemmän ja millä vähemmän valtaa, sekä mahdollisia vastarinnan lähteitä eli ryhmiä, jotka vastustavat mahdollisia muutoksia tai uusia aloitteita. Sidosryhmien sitoutumista tukevien strategioiden parantaminen on tärkeää koko osallistumisprosessin ajan, jotta sopeutumissuunnitelman myönteinen vaikutus voidaan maksimoida.

MITEN SE TOIMII

Keskeinen osa on sidosryhmien ekosysteemin tunnistaminen. Sinun on laadittava alustava luettelo ja täydennettävä sitä verkkotutkimuksen, kohderyhmien, kyselylomakkeiden, puolistrukturoitujen haastattelujen ja/tai [lumipallotekniikoiden](#) avulla. Osana tätä prosessia voit esitellä sopeutumissuunnitelman sidosryhmillesi sekä selittää, mitä heiltä pyydetään, mitä he voivat saada vastineeksi osallistumisestaan ja miksi heidän panoksensa on tärkeä.

Seuraavaksi voit kerätä tietoa kustakin sidosryhmästä, kuten heidän huolenaiheistaan, tärkeimmistä tarpeista ja painopisteistä sekä vaikutusvallan ja kiinnostuksen tasosta. Tämä auttaa sinua määrittämään sopivan sitoutumisen tason kullekin sidosryhmälle.

VINKKI

Muista tarkistaa ja päivittää sidosryhmäkartaasi jatkuvasti, kun siirryt sopeutumissuunnittelusyklin aikana RASTin yhdestä vaiheesta seuraavaan. Sidosryhmien kokoonpano muuttuu todennäköisesti ajan myötä, samoin kuin niiden merkitys tai vaikutusvalta niiden erityistoimien kannalta, joihin ne voivat osallistua.

VIITTEET

H2020 [RESIN -hankkeen menetelmät](#) sidosryhmien osallistamiseksi

[Ilmasto-ADAPT: Sidosryhmien tunnistaminen ja sitouttaminen](#)

Esimerkki ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvästä sidosryhmien kartoituksesta: [ECO-CITIES-hanke Manchesterissa](#)

Lopuksi voit myös analysoida sidosryhmien välisiä suhteita, jotta ymmärrät paremmin keskinäiset valtasuhteet, riippuvuudet, tiedonkulun tai vaikutuksen.

Aika

Sidosryhmien kartoittaminen riippuu esimerkiksi tarkasteltavien vaihtoehtojen koosta ja monimutkaisuudesta. Pienemmillä alueilla prosessi voidaan saattaa päätökseen muutamassa päivässä, kun taas suuremmilla alueilla se voi kestää jopa useita viikkoja. Sidosryhmäanalyysin toteuttaminen vaatii lisäaikaa, joka riippuu myös suunnitelman koosta ja monimutkaisuudesta.

Taidot

Sidosryhmien kartoittaminen ei edellytä aiempaa kokemusta, mutta sidosryhmien kanssa keskusteleminen ja tietojen kerääminen edellyttävät vahvoja vuorovaikutus- ja viestintätaitoja. Kyky koota yhteen ja esittää tietoa selkeästi ja tiiviisti on suuri etu. Sidosryhmäanalyysi voi kuitenkin edellyttää asiantuntijoiden tukea.

Resurssit

Sidosryhmien sitouttamiseen tarvitaan resursseja, jotka koostuvat pääasiassa työn toteuttamiseen osoitetuista henkilöistä. Sidosryhmäanalyysin osalta saatat tarvita tiimiä, joka tekee tutkimuksia tai kyselyitä kerätäkseen tietoa kunkin sidosryhmän odotuksista ja intresseistä. Sidosryhmien välisten suhteiden analysointiin tarvitaan erityisiä välineitä, esimerkiksi sosiaalisen verkoston analyysi ja siihen liittyvät ohjelmistotyökalut.

ODOTETUT TUOTOKSET/TULOKSET

- ★ Luettelo sidosryhmistä (ml. yhteyshenkilöiden yhteystiedot), jotka voivat vaikuttaa merkittävästi sopeutumissuunnitelmaasi.
- ★ Sidosryhmien etujen, tarpeiden ja odotusten tunnistaminen ja ymmärtäminen.
- ★ Eri sidosryhmien mahdollisesti aiheuttamien ristiriitojen tai vastustuksen tunnistaminen. Organisaatioiden auttaminen riskien lieventämisessä ennen niiden mahdollista toteutumista

MAHDOLLISET RAJOITUKSET JA ESTEET

Rajoitukset tiettyjä sidosryhmiä koskevien tietojen saannissa tai saatavuudessa voivat haitata kartoitusprosessia.

Puutteellinen edustus: Sidosryhmien kartoitusprosessi voi olla subjektiivinen, koska se voi riippua kartoittajien näkökulmista tai mieltymyksistä. Näin ollen prosessista voi jäädä pois joitakin sidosryhmiä, joilla voisi olla vaikutusta sopeutumissuunnitteluun.

Monimutkaisuus ja muuttuva ympäristö: Prosessi voi olla monimutkainen, ja se voidaan joutua toteuttamaan useita kertoja, koska sidosryhmät ja niiden kannat muuttuvat ajan myötä.

02 ILMASTONMUUTOKSESTA TIEDOTTAMINEN

Kuten useiden vuosien ilmastotoimet ovat osoittaneet, ilmastonmuutosviestintä ei ole yksinkertainen tehtävä, ja siihen on kiinnitettävä erityistä huomiota. IPCC:n laatijoille laaditussa käsikirjassa "Handbook for IPCC authors on principles for effective communication and public engagement on climate change" selitetään, että ilmastonmuutosviestinnän keskeisiä periaatteita ovat "puhuminen todellisesta maailmasta", "yhteyden luominen siihen, mikä on ihmisille tärkeää" ja "inhimillisen tarinan kertominen".

Se, millaisia tunteita ihmisillä on liittyen tiettyyn tilanteeseen, vaikuttaa voimakkaasti heidän päätöksensä siitä, miten he reagoivat (ja mahdollisesti toimivat), eli ihmiset eivät välttämättä toimi saadessaan tietoa. Kirjallisuus osoittaa, että tunteet ovat tärkeitä käytännön päätöksenteossa, riskien ymmärtämisessä ja motivaation luomisessa.

MITEN SE TOIMII

Kerronnalliset työkalut, kuten houkuttelevat kuvat, visuaalinen materiaali ja vaikuttavaa tarinankerronta, voivat kiinnittää ihmisten huomion ja aktivoida heidän tunteitaan, ja siten työkaluilla voi saada todennäköisemmin aikaan käyttäytymisen muutoksia ilmastotoimia kohtaan.

Esimerkiksi IPCC:n ohjeissa, jotka on laadittu tutkijoiden tukemiseksi ilmastonmuutoksesta tiedottamisessa, esitetään kuusi keskeistä periaatetta, jotka tukevat tutkijoiden sitoutumista yleisöön. IPCC:n viestintäryhmä selittää esimerkiksi, että on oltava varovainen niiden ilmastonmuutosta koskevien tietojen kanssa, joista halutaan viestiä, koska ilmastonmuutoksen "suuret luvut" (esim. maailmanlaajuiset keskilämpötilatavoitteet, ilmakemän hiilidioksidipitoisuudet) eivät liity ihmisten jokapäiväisiin kokemuksiin. Useimmat ihmiset ymmärtävät maailmaa pikemminkin anekdoottien ja tarinoiden kuin tilastojen ja kaavioiden kautta,

VIITTEET

[IPCC:n laatijoille tarkoitettu käsikirja ilmastonmuutosta koskevan tehokkaan viestinnän ja yleisön sitouttamisen periaatteista.](#)

CMCC-säätiö on tuottanut useita webinaareja ilmastonmuutosviestinnän erityispiirteistä:

- [Miten ilmastonmuutoksesta puhutaan niin, että sillä on merkitystä?](#)
- [Journalismi ja tiede: ilmastonmuutoksen kertomukset](#)
- [Ilmastonmuutos ja disinformaatio: nykytilanne ja sen torjuminen](#)

joten kerronnallisen rakenteen tavoittelu ja tieteellisen tiedon taustalla olevien ihmiskasvojen näyttäminen auttaa sinua kertomaan kiehtovan tarinan.

Aika

Ilmastonmuutokseen kohdennettuun viestintään keskittyminen ja sen huomioon ottaminen ei lisää merkittävästi viestintästrategian toteuttamiseen tarvittavaa aikaa.

Taidot

Tarvitaan vahvoja viestintätaitoja, visuaalisia taitoja ja vankkaa tietämystä ilmastonmuutoksesta. Kokemus tarinankerronnasta voi olla merkittävä etu.

Resurssit

Ilmastonmuutosta koskeva mielekäs viestintäkampanja edellyttää merkittäviä resursseja, kuten huolellisesti laadittua visuaalista materiaalia, joka tukee näyttöön perustuvia viestejä.

ODOTETUT TUOTOKSET / TULOKSET

- ★ Viestintästrategian mukauttaminen niin, että tiedot välittyvät paremmin, mikä lisää tietoisuutta ilmastonmuutoksen vaikutuksista ja vähentää tehokkaasti haavoittuvuutta ja parantaa sopeutumiskykyä.
- ★ Selkeät viestit, joilla yksinkertaistetaan ilmastonmuutosta koskevaa monimutkaista tieteellistä tietoa ja tehdään se ymmärrettäväksi laajalle kansalais- ja sidosryhmäjoukolle. Suositusten antaminen useissa kanavissa ja ilmastonmuutosviestinnän tavoittavuuden ja vaikutusten maksimointi, mikä lisää kohderyhmien (esim. haavoittuvien ryhmien, tietyn sektorin jne.) tietoisuutta.

MAHDOLLISET RAJOITUKSET JA ESTEET

Kieli ja terminologia: Ilmastonmuutos on monimutkainen aihe, ja monien ihmisten voi olla vaikea ymmärtää tieteellistä jargonia ja teknisiä termejä. Siksi voi olla hyödyllistä käyttää mahdollisimman yksinkertaista kieltä ja terminologiaa, jota laaja yleisö ymmärtää.

Kulttuuriset ja sosiaaliset esteet: Erilaiset kulttuuriset ja sosiaaliset taustat voivat vaikuttaa ihmisten käsityksiin ja ymmärrykseen ilmastonmuutoksesta ja sen riskeistä ja vaikutuksista.

Poliittiset ja ideologiset erot: Yksilöiden uskomukset ja arvot voivat vaikuttaa tieteellisen näytön tulkintaan ja hyväksymiseen. Tämä on otettava huomioon viestintästrategiassa.

ESIMERKKITYÖKALUT

[IPCC:n ilmastomuutosfysiikkaa käsittelevän graafisen aineiston](#) verkkosivusto tarjoaa mielekkäitä esimerkkejä ilmastomuutosviestinnän hyvistä käytännöistä (ks. esimerkki alla).

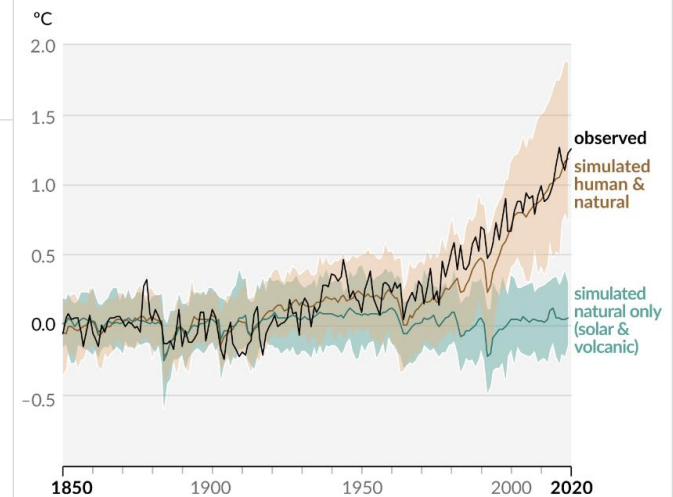
1/10 Unprecedented changes.

Scientists have known for decades that the Earth is warming. The rise in global temperatures since the late 19th century is unprecedented over thousands of years.

It is unequivocal that humans are causing the warming. Changes in the sun's activity and volcanic eruptions are not the cause of the warming trend.

LEARN MORE →

(b) Change in global surface temperature (annual average) as **observed** and simulated using **human & natural** and **only natural** factors (both 1850–2020)

Panel (b) shows that this warming is not caused by solar activity or volcanic eruptions, which are the natural factors that can influence our climate over these time scales.

03 TIEDOTUSKAMPANJA

Tiedotuskampanjan tavoitteena on tiedottaa sidosryhmille ja kansalaisille ilmastonmuutokseen liittyvistä haavoittuvuudesta ja riskeistä sekä antaa yleistä opastusta siitä, miten sopeutua ennakoivasti ja valmistautua paremmin ilmastonmuutokseen.

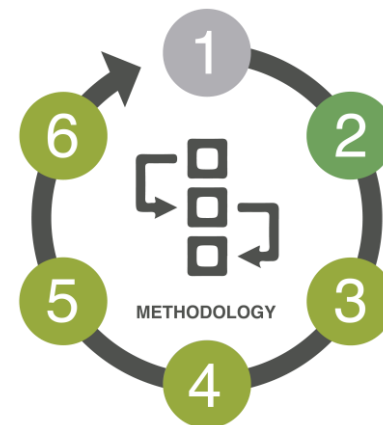
Tällä välineellä pyritään kannustamaan yksilöiden ja yhteiskunnan käyttäytymisen muutoksia kohti ilmastonmuutokseen sopeutumista hyödyntäen kohdennettuja viestintästrategioita tietyn ajanjakson aikana. Tiedotuskampanjat ovat usein tärkeä osa sopeutumisprosessia koska ne edistävät sidosryhmien ja kansalaisten sitoutumista ja parantavat heidän sopeutumiskykyään.

MITEN SE TOIMII

Ensimmäiseksi sinun on määriteltävä tehtäväsi ja erityistavoitteesi, kuten tietoisuuden lisääminen tietyistä asiasta, sitoutumisen lisääminen tai käsitysten muuttaminen.

Tämän jälkeen sinun on sisällytettävä tämä tiedotuskampanja yleiseen viestintästrategiaasi ja räätälöitävä kampanja kohderyhmällesi sopivaksi. Tämä edellyttää, että opit heistä mahdollisimman paljon (esim. motiivit, huolenaiheet jne.).

Kun laadit kampanjaasi, muista tehdä siitä tiivis, selkeä ja mieleenpainuva, ja lisää viestisi tueksi vakuuttavaa sisältöä. Tietoa voidaan välittää useiden eri media-alustojen kautta (esim. televisio, internet, sosiaalinen media, sanomalehdet, julkiset tapahtumat, koulujen kampanjat jne.).

VINKKI

Onnistumisen avain on usein se, että tiedotuskampanjoita käynnistetään samanaikaisesti useilla tiedotusvälineillä. Varmista, että mukautat viestisi kuhunkin eri kanavaan.

VIITTEET

Climate-ADAPT tarjoaa perusteellisen kuvauksen [tiedotuskampanjoista sopeutumisvaihtoehtona](#).

Esimerkkinä laajamittaisesta valistuskampanjasta on "[Visions for a world you like](#)" - Euroopan komission ilmastonmuutosta koskeva julkinen viestintäkampanja.

Aika

Tämä riippuu aiemmasta kokemuksestasi ilmastonmuutosta koskevasta viestinnästä ja kampanjasi erityisvaatimuksista. Sinun on arvioitava, mikä on viestinnän sopiva ajoitus, jotta se saavuttaa yleisön oikeaan aikaan.

Taidot

Aiempi tietämys tehokkaasta ilmastonmuutosviestinnästä on eduksi. Sinun on tunnettava ja ymmärrettävä yleisösi, kyttävä tuottamaan selkeitä ja ytimekkäitä viestejä ja tehtävä selväksi viestinnän tarkoitus eli se, onko viestintäkampanjan tavoitteena tiedottaminen, vakuuttaminen vai aktivointi.

Resurssit

Kampanjan laajuudesta riippuen saatat tarvita tiimin markkinointia, suunnittelua, kehittämistä ja tiedotusta varten sekä teknologisia resursseja: verkkoalustat, sosiaalinen media, sähköpostimarkkinointi jne. Kampanjan tehokkuuden mittaamiseen voidaan käyttää erikoistyökaluja, kuten verkkosivujen liikenteen seuranta tai attribuutiotutkimuksia.

ODOTETUT TUOTOKSET/TULOKSET

- ★ Tietoisuuden ja ymmärryksen lisääminen ilmastonmuutoksen vaikutuksista ja sopeutumisvaihtoehdoista (politiikat, käytännöt, teknologiat jne.).
- ★ Yleisön tai sidosryhmien sitoutumisen ja osallistumisen lisääminen sekä kannustaminen asenteiden ja käyttäytymisen muuttamiseen.
- ★ Luottamuksen lisääminen luotettaviin tietolähteisiin ja ilmastonmuutosta koskevan väärän tiedon tai disinformaation vähentäminen sidosryhmien ja kansalaisten keskuudessa.

MAHDOLLISET RAJOITUKSET JA ESTEET

Saavutettavuus: Jos tieto on saatavilla vain tiettyjen kanavien kautta, se ei välttämättä tavoita kaikkia kohderyhmän jäseniä.

Taloudelliset rajoitteet: Laajamittaisten kampanjoiden toteuttaminen voi olla kallista, ja rajalliset resurssit voivat rajoittaa kampanjan ulottuvuutta.

Rajallisen ymmärryksen riski: jos ongelmat vaikuttavat kaukaisilta ja epätodellisilta, se voi vähentää sidosryhmien osallistumista ja kampanjan tehokkuutta, esim. ihmiset eivät ehkä ymmärrä jaetun tiedon arvoa tai merkitystä.

ESIMERKKITOIMET

- ★ Alla on esimerkki ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvästä edelläkävijäkampanjasta: "[Alankomaat elää vedellä](#)".

Cartoon from the 'The Netherlands Lives with Water' public awareness campaign featuring Peter Timofeeff

1. What is the purpose of the 'The Netherlands Lives with Water' public awareness campaign?

February 2003 saw the start of the multimedia public awareness campaign 'The Netherlands Lives with Water'. The campaign aims to explain the government's policy of 'giving water more room' and encourage support for it.

Initially, the campaign pressed home the message that the climate is changing and that this has consequences for water management in the Netherlands. Gradually, the campaign puts into plain words what measures such as storing water mean in practice. Moreover, it highlights the efforts the national government, provincial authorities and water boards are undertaking across the Netherlands to keep the country safe and dry.

Research showed that the public estimated the campaign to be informative and believable. The awareness that the government is effecting measures to balance the effects of climate change has increased significantly. At the end of 2003, 82% of the population recognised the social importance of measures to protect against flooding, and 72% endorsed the proposition that this would have to involve 'giving water more room'. Weatherman and 'Water Ambassador' Peter Timofeeff is seen as an appealing and likeable expert. On national and regional radio and television, he brings the problems and solutions to peoples' attention through cartoons and personal appearances.

Source: www.nederlandleefmetwater.nl

- ★ Euroopan komissio käynnisti "[Sinä hallitset ilmasto](#)" -tiedotuskampanjan, jonka tarkoituksena oli kannustaa ihmisiä tekemään ilmastonmuutokseen liittyviä pieniä muutoksia päivittäiseen käyttäytymiseensä. Kampanjan päätavoitteet, kohderyhmät, suunnittelu ja sisältö on kuvattu.
- ★ Voit katsoa esimerkkivideon Alankomaiden infrastruktuuri- ja vesihuoltoministeriön [valistuskampanjasta, jossa käsitellään tulvariskiä sopeutumista](#).
- ★ Vaihtoehtona "perinteisille" tiedotuskampanjoille voit tutustua CMCC-säätiön [Change Game](#) -ohjelmaan. Kyseessä on "pelipohjainen oppimiskäytäntö, joka auttaa lisäämään tietoisuutta ja parantamaan ymmärrystä monimutkaisista muutostaasteista, joita ihmiskunta kohtaa ilmastonmuutoksen käsittelyssä".

04 ILMASTPOLIITTINEN VAIKUTTAMISSTRATEGIA

Kaupunki- tai aluevetoinen vaikuttamisstrategia on prosessi, jolla pyritään vaikuttamaan muutokseen paikallisella, alueellisella ja jopa kansallisella tasolla. Kaupungit ja alueet voivat käyttää poliittista vaikutusvaltaansa, resurssejaan ja paikallistuntemustaan lisätäkseen tietoisuutta tietyistä aiheista ja saadakseen kansalaisten ja sidosryhmien tuen erilaisilla toimilla. Yleisiä strategioita ovat poliittinen edunvalvonta, liittoutumien luominen, tiedotuskampanjat, yhteydenpito vaaleilla valittuihin virkamiehiin ja oikeudelliset toimet.

MITEN SE TOIMII

Ilmastopoliittiset vaikuttamisstrategiat vaihtelevat suuresti sen mukaan, millaisia toimia kukin kunta tai alue toteuttaa. Kaikkien vaikuttamisstrategioiden on kuitenkin oltava räätälöityjä kulloiseenkin tilanteeseen, perustuttava hyvin jäsenneltyyn suunnitelmaan, käytettävä viestintästrategiaa ja suunnattuja selkeästi määritellyille kohderyhmälle.

Keskeisten viestien on vastattava vahvasti asiayhteyteen ja kohdeyleisön piirteisiin, kuten tarpeisiin, huolenaiheisiin ja motivaatioon liittyen ehdotettuihin ilmastoinnovaatioihin. Sinun on varmistettava, että viestisi ovat paikallisia, selkeitä, ytimekkäitä ja vakuuttavia.

Ilmastopoliittisen vaikuttamisstrategian onnistuminen riippuu monista tekijöistä, kuten siitä, että prosessi on riittävän joustava, jotta sitä voidaan mukauttaa ja tarkentaa ajan mittaan vahvan seurannan, arvioinnin ja oppimisen (MEL) perusteella.

VINKKI

Muista, että edunvalvonta vaatii pitkäjänteisyyttä ja pitkäaikaista sitoutumista tavoitteiden saavuttamiseen ja että menestys ei välttämättä ole välitöntä.

VIITTEET

Ilmasto-ADAPT-ohjelman [edunvalvontastrategioiden kuvaus](#).

[Opas Euroopan talous- ja sosiaalikomitean \(ETSK\) kanssa käytävästä vuoropuhelusta](#).

[Euroopan avoimuusrekisteri](#) - Euroopan parlamentti.

Aika

Jotkin vaikuttamisstrategiat saattavat vaatia kuukausien tai vuosien suunnittelua ja valmistelua ennen kuin ne voidaan toteuttaa, erityisesti jos niihin liittyy tukijakoalition rakentaminen, tutkimuksen tekeminen tai viestintämateriaalin kehittäminen. Täytäntöönpanoaika vaihtelee siten vähintään muutamasta viikosta useisiin vuosiin (ajatelkaa esimerkiksi oikeudenkäyntiä, kuten ilmasto-oikeudenkäyntiä).

Taidot

Julkisen politiikan ja viestintästrategioiden tuntemus on avainasemassa.

Resurssit

Tarvittavat resurssit vaihtelevat suuresti riippuen ilmastopoliittisen vaikuttamisstrategian ja siihen liittyvien toimien strategiasta, laajuudesta ja mittakaavasta. Kustannukset voivat vaihdella muutamasta tuhannesta eurosta satoihin tuhansiin euroihin.

ODOTETUT TUOTOKSET/TULOKSET

- ★ Lisääntynyt medianäkyvyys ja julkinen keskustelu asiasta.
- ★ Uusien kumppanuuksien ja koalitioiden muodostaminen ongelman ratkaisemiseksi.
- ★ Resurssien ja palvelujen saatavuus niille, joita asia koskee.
- ★ Uusien ohjelmien tai aloitteiden kehittäminen ongelman ratkaisemiseksi.
- ★ Sidosryhmien sitoutuminen ja osallistuminen asian käsittelyyn.

MAHDOLLISET RAJOITUKSET JA ESTEET

Onnistumisen tiellä on useita mahdollisia esteitä, kuten esimerkiksi selkeän ja tarvelähtöisen viestinnän puute, resurssien puute tai väärinkäyttö, muutosvastarinta, poliittinen polarisoituminen, yleisen tietoisuuden puute, vaikutusvaltaisten eturyhmien vastustus ja oikeudelliset esteet.

05 KANSALAISKYSELYT

Kansalaiskyselyillä kerätään palautetta ja mielipiteitä tietyistä asioista asukkailta ja kansalaisilta. Se on tehokas ja nopea väline, jonka avulla voit ymmärtää paremmin kansalaisten tarpeita ja käsityksiä ja varmistaa, että ilmastosopeutus suunnitelmasi heijastelee ja on linjassa ihmisten prioriteettien kanssa.

Kyselyillä voi edistää avoimuutta ja vastuullisuutta antamalla asukkaille äänen päätöksentekoprosessissa. Se voi myös olla erittäin hyödyllinen väline kerätä palautetta nykyisistä sekä aiemmista ja tulevista suunnitelmista ja tukea ihmisten ja yhteisöjen tietoisuuden lisäämistä keskeisistä aiheista.

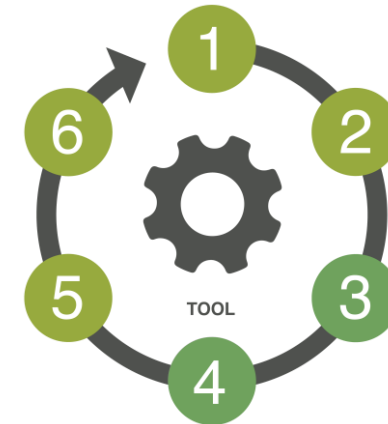
MITEN SE TOIMII

Tutkimuksen on perustuttava tehokkaihin tutkimussuunnittelutekniikoihin, joilla varmistetaan tilastollinen luotettavuus ja pätevyys. Tämä edellyttää otantasuunnitelmaa, jolla pyritään tunnistamaan kohderyhmä, ja menetelmää kansalaisten valitsemiseksi.

On määriteltävä selkeät, ytimekkäät kysymykset ja asianmukaiset vastausvaihtoehdot. Kansalaiskyselyä voidaan käyttää erilaisiin tarkoituksiin, kuten arvioimaan kansalaisten tietämystä jostakin aiheesta tai politiikasta, suostumusta tiettyyn aiheeseen tai suunnitelmaan, hankeideoita ja -ehdotuksia tai seuraamaan, miten yleinen mielipide kehittyi ajan mittaan.

VINKKI

Kansalaiskyselyjen avulla voidaan määritellä muiden keskeisten osallistamisvälineiden, kuten ilmastokokouksen tai sopeutumiseen liittyvän osallistuvan budjetoinnin, laajuus.

VIITTEET

EU:n rahoittaman IMPETUS-hankkeen käynnistämä [kysely](#) seitsemässä alueellisessa yhteisössä eri puolilla Eurooppaa. Kyselyn avulla voidaan kartoittaa ilmastonmuutokseen sopeutumisen muotoutumista pitkäaikaisten hyötyjen saamiseksi ja tunnistaa uusia mahdollisuuksia osallistua ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyviin toimiin.

Euroopan komission [avoin kuuleminen ilmastomuutokseen sopeutumista koskevasta EU:n strategiasta](#).

Dresdenin kunnan (Saksa) tekemä [kansalaiskysely](#), jossa kerätään näkemyksiä ja tarpeita useista keskeisistä aiheista, kuten ympäristön tilasta ja yhteisön osallistumisesta.

Aika

Kyselyn suunnitteluun kuluva aika vaihtelee sen mukaan, miten paljon kokemusta sinulla on tämän välineen käytöstä. Kyselyn valmistuminen riippuu kyselyn laajuudesta ja koosta, ja se kestää yleensä useita viikkoja.

Taidot

Kokemusta tutkimusmenetelmistä ja tilastoista sekä tutkimuksen aihepiiristä vaaditaan. Asiantuntijatukea voidaan pyytää luotettavien tulosten saamiseksi.

Resurssit

Joitakin resursseja tarvitaan riippuen mittakaavasta. Jotkin kansalaiskyselyt voidaan toteuttaa käyttämällä verkkoalustaa tai lähettämällä kansalaisille paperikyselyitä. Ne ovat suhteellisen edullisia, nopeita ja helppoja toteuttaa verrattuna moniin muihin tähän käsikirjaan sisältyviin sidosryhmien osallistamisvälineisiin. Toiset kyselyt voivat olla monimutkaisempia suuremman otoksen vuoksi, ja ne kannattaa toteuttaa erikoistuneen palveluntarjoajan tuella.

ODOTETUT TUOTOKSET/TULOKSET

- ★ Tuetaan kansalaisten osallistumista demokraattiseen prosessiin tarjoamalla kansalaisille foorumi, jossa he voivat ilmaista mielipiteensä, tarpeensa, prioriteettinsa ja huolenaiheensa.
- ★ Sopeutumisvaihtoehtoja, -hankkeita tai -politiikkoja koskeva arviointi ja palaute.
- ★ Auttaa paljastamaan eri väestöryhmien väliset erot ja käsitykset.
- ★ Kansalaisten käsitysten ja painopisteiden vertailuanalyysi esimerkiksi muihin kaupunkeihin ja alueisiin verrattuna.

MAHDOLLISET RAJOITUKSET JA ESTEET

Tutkimuksen asianmukainen suunnittelu edellyttää usein asiantuntijätietoa.

Otantavirhe voi mahdollisesti johtaa siihen, että tulokset eivät ole päteviä, ja näin ollen se voi rajoittaa sitä, missä määrin johtopäätöksiä voidaan yleistää koskemaan suurempaa ryhmää.

06 ILMASTOKANSALAISTEN YLEISKOKOUS

Ilmastokansalaiskokoukset ovat demokraattinen prosessi, jossa osallistujat voivat käydä vuoropuhelua ja kehittää yhdessä ratkaisuja. Sen tavoitteena on ottaa kansalaiset mukaan ilmastonmuutosta koskevan kunnallisen, alueellisen, kansallisen ja kansainvälisen politiikan pohdintaan. Tavallisille ihmisille paikan antaminen hallintopöydän ääressä voi auttaa tehokkaasti vahvistamaan tai palauttamaan poliittista legitimitettä ja vastuullisuutta kansalaisten silmissä. Yleiskokoukset ovat luonteeltaan neuvottelevia eli ne perustuvat osallistujien väliseen vuoropuheluun ja argumentointiin.

Viime vuosikymmenen aikana kansalaisten yleiskokoukset ovat saaneet yhä enemmän vetovoimaa keinona vastata keskeiseen tarpeeseen: oikeudenmukaisen ja osallistavan ilmastosiirtymän ja yhteiskunnallisen muutoksen varmistamiseen.

MITEN SE TOIMII

Prosessi alkaa riippumattoman asiantuntijakomitean perustamisella, jonka tehtävänä on laatia yhdessä aikataulu, keskeiset kysymykset/aiheet ja kokouksen seurantasuunnitelma.

Edustajiston jäsenet olisi sitten valittava lajittelun avulla punnitsemalla sellaisia tekijöitä kuin ikä, sukupuoli, tulot, koulutus ja maantieteellinen sijainti. Jotta kansalaisia palkittaisiin heidän ajastaan ja ponnisteluistaan, on tärkeää, että he saavat rahallista korvausta sekä matkakorvauksia ja lastenhoitotukea.

Ilmastokansalaiskokouksessa voidaan määritellä kolme keskeistä täytäntöönpanovaihetta: oppimisvaihe, pohdintavaihe ja suositusvaihe.

VINKKI

Onnistumisen avainkriteerejä ovat sen varmistaminen, että päätöksentekijöiden jatkotoimintaedellytykset ovat alusta alkaen selvät, sekä asianmukainen mediakampanja ja laajan yhteiskunnallisen koalition julkinen tuki. Nämä auttavat lisäämään julkista painostusta, jota tarvitaan, jotta voidaan edelleen varmistaa yleiskokouksen suositusten täytäntöönpano.

VIITTEET

[Ilmastokokouksia koskeva tietoverkko.](#)

Hanke "[Ilmastokansalaiskokoukset: oppiminen Euroopan kanssa, Euroopasta ja Eurooppaa varten](#)".

Alueellisenä esimerkkinä voi käyttää [Greater Cambridgen](#) ilmastokokousta.

Aika

Koko prosessin suunnittelu vaatii huomattavan paljon aikaa ja vaivaa. Kokoonpanon toteuttamisesta saadut kokemukset osoittavat, että siihen kuluu aikaa 6-20 viikkoa. Jotkin prosesseista ovat nykyään jopa pysyviä, joten niille on varattu vuosibudjetti.

Taidot

Ilmastokansalaiskokouksen jäsenet eivät tarvitse erityistä kokemusta tai aiempaa tietoa käsiteltävistä aiheista. Tärkeää on aktiivinen ja myönteinen asenne sekä halu tehdä yhteistyötä. Kaikille jäsenille on kuitenkin järjestettävä huolellisesti suunniteltua koulutusta yhteisen tietopohjan varmistamiseksi.

Resurssit

Hyvin suunniteltu ilmastokansalaiskokoontuminen edellyttää täytäntöönpanevalta toimielimeltä merkittäviä ponnisteluja. Tarvitaan räätälöityä koordinoitua eri hallintoalojen välillä, mikä edellyttää yhteistyötä kollegoiden kanssa ylitoimialojen. Riippumattoman asiantuntijakomitean harkintakäytäntöihin ja ilmastohallintoon liittyvän asiantuntemuksen lisäksi saatat tarvita erityisiä käytäntöyhteisöjä ja koulutettuja fasilitaattoreita prosessin tueksi.

ODOTETUT TUOTOKSET/TULOKSET

- ★ Lisätään yleisön tietoisuutta, tietämystä ja edunvalvontaa ilmastonmuutoskysymyksistä ja ilmastotoimien tarpeesta.
- ★ Joukko suosituksia tai toimintaehdotuksia.
- ★ Laajempi julkinen keskustelu ilmastonmuutoskysymyksistä ja parempi viestintä päättäjien ja kansalaisten välillä, mikä yleensä lisää luottamusta ilmastonmuutospoliittikkaan.
- ★ Yleisön sitoutuminen ja sitoutuminen toimintaan lisääntyy / Ilmastonmuutosta koskevien poliittisten toimien oikeuden tunne lisääntyy.

MAHDOLLISET RAJOITUKSET JA ESTEET

Ilmastokansalaiskokouksilla katsotaan yleisesti olevan myönteinen vaikutus yhteisöihin. Ilmastokansalaiskokouksia arvostelevat tahot, kuten ([Machin, 2023](#)), viittaavat kuitenkin käytännön ongelmiin, jotka liittyvät osallistujien valintaan ja tiedottamiseen, sekä mahdollisiin vallan epäsymmetrioihin kokousten aikana.

Toisin kuin vaaleilla valitut elimet, ilmastokansalaiskokoukset eivät ole suoraan vastuussa päätöksenteosta. Näin ollen niiden suoraa vaikutusta poliittiseen päätöksentekoon on vaikea arvioida. Tutkimuksen asianmukainen suunnittelu edellyttää usein tietoa.

ESIMERKKITOIMET

- ★ [Bolognan](#) (Italia) hiljattain (eli vuonna 2023) perustetun [ilmastokokouksen](#) on suunniteltu kestävän kahdeksan puolipäiväistä kokousta yhteensä noin neljän kuukauden ajan. Kaupunki pyrkii saamaan kansalaiset suoraan mukaan seuraaviin keskeisiin kysymyksiin:

- Miten kaupungin energiamurrosta voidaan edistää ilmastoä eniten kuormittavilta aloilta käsin, samalla kun taataan tasapuolisuuden ja ilmasto-oikeudenmukaisuuden periaate ja torjutaan köyhyyden ja syrjäytymisen ilmiöitä?

- Miten instituutiot ja kansalaiset voivat käsitellä ja hillitä kaupungin suurimpia ilmastoriskejä (lämpösaarekkeet, äärimmäiset sääilmiöt, tulvat, kuivuus jne.)?

- Millaisia esteitä näet kunnan säännöissä, palveluissa ja määräyksissä näiden tavoitteiden saavuttamisen tiellä ja mitä mahdollisia parannuksia ja innovaatioita näet?

Yleiskokouksen jäsenet sitoutuvat osallistumaan vähintään 70 prosenttiin kokouksista ja osoittamaan aktiivista ja osallistuvaa asennetta koko kokouksen ajan. Yleiskokouksen jäsenille on suunniteltu erilaisia tukimuotoja, kuten 72,96 euron osallistumispalkkio (joka sisältää kaikki verot ja sosiaaliturvamaksut) ja lastenhoitopalvelut.

- ★ Maailman ensimmäinen [pysyvä ilmastokokous aloitti työnsä Brysselissä](#) 3. helmikuuta 2023. Se on neuvoo-antava tukiväline, jolla tuetaan paikallista ilmastopolitiikkaa ja annetaan tietoa siitä.

Brysselin ilmastokokous koostuu useista peräkkäisistä kansalaispaneeleista, joista kukin koostuu sadasta satunnaisesti valitusta kansalaisesta, jotka keskusteleval ja antavat suosituksia tietyistä kaupungin ilmastopolitiikkaan liittyvistä aiheista.

[Kuten Büergerrat-sivustolla](#) selitetään, "*kansalaiset eivät ainoastaan anna suosituksia, vaan myös seuraavat aktiivisesti, mitä niille tapahtuu toimikunnan kautta, joka valvoo, miten poliitikot käsittelevät suosituksia. Brysselin hallitus on sitoutunut tutkimaan perusteellisesti kaikki kansalaisten antamat suositukset ja raportoimaan avoimesti siitä, mitä niille tapahtuu*".

- ★ Toinen pysyvä ilmastokansalaiskokous on aloittanut toimintansa [Milanossa](#) (Italia) vuonna 2023.

07 VIHREÄ OSALLISTAVA BUDJETTI

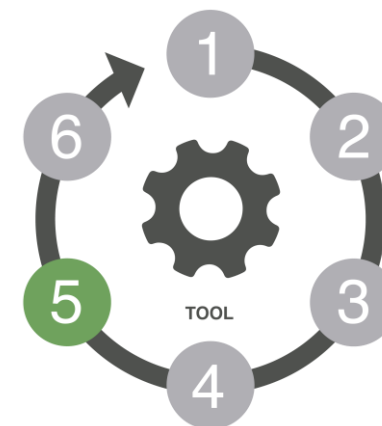
Vihreä osallistava budjetti on prosessi, jossa kansalaiset saavat suoraan vaikuttaa siihen, miten julkisia varoja kohdennetaan ja käytetään ilmastonmuutoksen torjuntaan. Toistaiseksi useimmat osallistuvan budjetin menettelyt on toteutettu kaupunkien tai jopa kaupunginosien tasolla, mutta esimerkkejä on myös alueellisella ja kansallisella tasolla.

Osallistavaa budjetointia voidaan soveltaa sekä välineenä että menetelmänä. Sitä pidetään välineenä, koska se tarjoaa kansalaisille rakenteen, jonka avulla he voivat suoraan osallistua päätöksentekoprosessiin, joka koskee julkisten varojen jakamista ja käyttöä. Sitä voidaan pitää myös menetelmänä, koska siihen liittyy erityinen näkökulma ja lähestymistapa hallintoon ja kansalaisten osallistumiseen, mukaan lukien avoimuus, osallistavuus ja harkinta.

MITEN SE TOIMII

Vihreän osallistavan budjetin avulla annat yhteisön jäsenille mahdollisuuden ottaa johtoasema julkisen rahoituksen kohteiden ehdottamisessa ja niistä äänestettäessä. Prosessiin kuuluu joukko verkossa ja läsnätilaisuuksina järjestettäviä kokouksia ja kuulemisia, joissa kansalaiset ja sidosryhmät keskustelevat, esittävät ehdotuksia ja äänestävät ilmastohankkeista.

Onnistumisen avain on avoin viestintä ja valitusten käsittelyprosessi sekä sellaisen mallin luominen, joka toimii juuri teidän yhteisössänne. Toinen olennainen vaihe on teknisen työryhmän perustaminen, jolla varmistetaan, että lopulliset valitut hankkeet ovat toteuttamiskelpoisia ja realistisia.

VINKKI

Esimerkiksi Lissabonissa keskustelua ja väittelyä käydään läsnätilaisuuksissa, kun taas äänestäminen ja ehdotusten jättäminen tapahtuu verkossa.

VIITTEET

[Mitä on osallistava budjetointi?](#) (Skotlannin hallitus)

[Osallistavan budjetoinnin muutosteoria](#) on työkalu, joka auttaa ymmärtämään, miten osallistava budjetointi voi johtaa toivottuihin muutoksiin ihmisten, yhteisöjen ja hallitusten kannalta.

[Osallistavaa budjetointia koskevien myyttien hälventäminen](#) (OECD).

Aika

Riippuu vihreään osallistavaan budjettiin varatun rahoituksen suuruudesta, osallistujien määrästä ja hankkeiden monimutkaisuudesta. Tyypillisesti se voi kestää useita kuukausia.

Taidot

Eduksi katsotaan aiempi kokemus ja tietämys useilta eri aloilta (esim. viestintä, tiedotus ja sitouttaminen, ympäristön kestävyys, kaupunkitalous ja -rahoitus, politiikka ja hallinto, hankehallinto). Jos sinulla ei ole näitä taitoja omassa organisaatiossasi, sinun on todennäköisesti etsittävä asiantuntemusta ja luotava kumppanuuksia paikallisista organisaatioista tai asiantuntijoista

Resurssit

Vihreän osallistavan budjetin toteuttaminen edellyttää huomattavia taloudellisia resursseja ja aikaa. Rahoitus, jonka päätät sijoittaa siihen, voi vaihdella suuresti. Toinen olennainen panos on vahva poliittinen tahto.

ODOTETUT TUOTOKSET/TULOKSET

- ★ Autetaan kuromaan umpeen instituutioiden ja kansalaisten välistä kuilua kohti oikeudenmukaista siirtymävaihetta ottamalla kansalaisten prioriteetit huomioon valituissa ja toteutettavissa hankkeissa.
- ★ institutionaalisen luottamuksen, avoimuuden ja tehokkuuden lisääminen.
- ★ Lisääntynyt yhteiskunnallinen tietoisuus ilmastonmuutoksesta.
- ★ Kansalaisten tyytyväisyys kunta- ja aluepolitiikkaan lisääntyy.

MAHDOLLISET RAJOITUKSET JA ESTEET

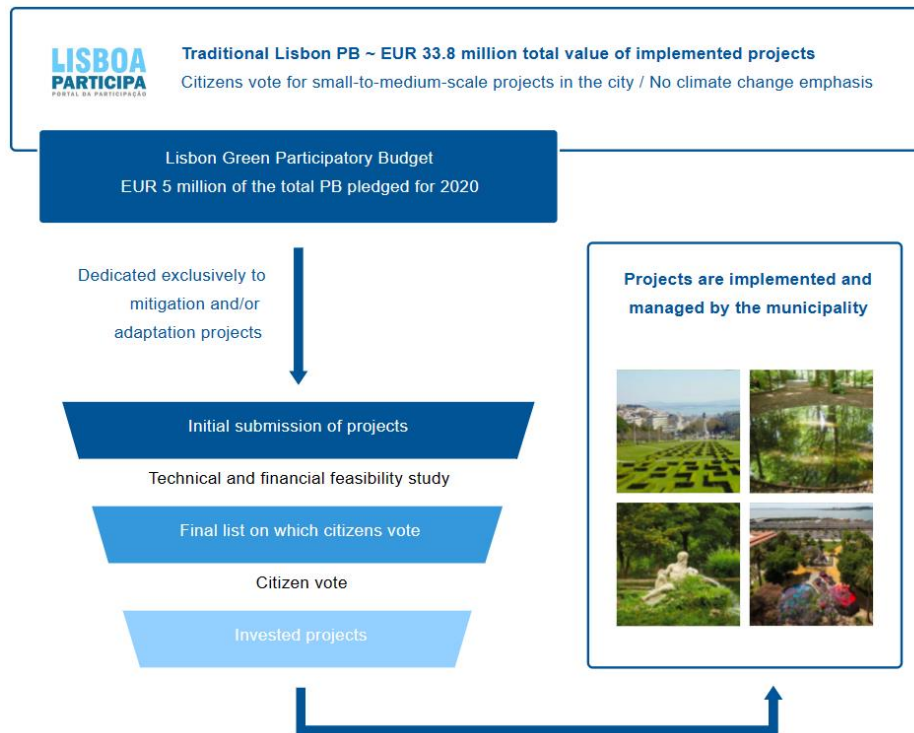
Vihreän osallistavan budjetin koosta ja laajuudesta riippuen saatat tarvita erikoistuneita asiantuntijoita, esimerkiksi projektipäällikköä, osallistavien prosessien asiantuntijaa, kaupunkitalousasiantuntijaa, viestintä- ja/tai tiedotuskoordinaattoria, arviointiasiantuntijaa.

Laadukkaan tiedon kerääminen ehdotettujen ratkaisujen tehokkuudesta voi olla haastavaa.

Hyväksytyjen ratkaisujen myönteisten vaikutusten seuranta ja arviointi edellyttää asianmukaisia resursseja ja pitkäaikaista sitoutumista.

ESIMERKKITOIMET

- ★ [LISSABON](#): 15 prosenttia Lissabonin jo olemassa olevan osallistavan budjetoinnin foorumin varoista (yli 33 miljoonaa euroa) osoitetaan yksinomaan ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja sen hillitsemiseen liittyviin hankkeisiin (noin 5 miljoonaa euroa). Tähän mennessä kansalaiset ovat päättäneet [rahoittaa hankkeita](#), kuten pyöräilykaistoja, puiden istuttamista katulämmön vähentämiseksi tai veden talteenottoa ja varastointia.

[Piilotettu puutarha](#) on tarina Lissabonin osallistuvan budjetin kaikkien aikojen äänestetyimmistä hankkeista, joka on aloite uhanalaisen viheralueen säilyttämiseksi ja

- ★ [BOLOGNA - osallistava talousarvio 2023](#): 26. toukokuuta-30. kesäkuuta on mahdollista äänestää suosikkihanketta Bolognan kansalaisten ehdottamien 43 hankkeen joukosta. Kaikki hankkeet on suunniteltu täyttämään Bolognan ilmastomission tavoitteet, joissa Bologna sitoutuu saavuttamaan ilmastoneutraaliuden vuoteen 2030 mennessä.

Kunkin kaupunginosan eniten ääniä saanut hanke rahoitetaan ja toteutetaan kunnan 500 000 euron suuruisella investoinnilla kutakin kaupunginosaa kohti, ja kuuden voittajahankkeen yhteissumma on 3 miljoonaa euroa. Äänioikeutettuja ovat Bolognan kunnassa asuvat 16 vuotta täyttäneet kansalaiset sekä muut kuin Bolognan kunnassa asuvat henkilöt, jotka työskentelevät, opiskelevat tai tekevät vapaaehtoistyötä kunnassa, sekä ulkomaalaiset ja kansalaisuudettomat henkilöt, jotka asuvat Bolognan kunnassa tai tekevät työtä, opiskelevat tai tekevät vapaaehtoistyötä.

08 KÄYTÄNTÖYHTEISÖT

Ilmastonmuutokseen keskittyvät käytäntöyhteisöt ovat järjestäytyneitä ryhmiä, joissa on yhteisiä kiinnostuksen kohteita ja jotka haluavat koordinoita toimia yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Käytäntöyhteisöt koostuvat tyypillisesti eri alojen asiantuntijoista sekä yhteisön jäsenistä, joita asia suoraan koskee tai jotka haluavat toimia.

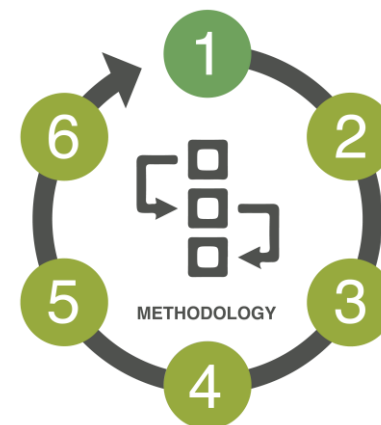
Ilmastoan keskittyvien käytäntöyhteisöjen katsotaan edistävän innovatiivisten ja luovien käytäntöjen kehittämistä, laajentamista ja sovellettavuutta jakamalla tietoa, oppimalla toisiltaan, parantamalla taitoja ja lisäämällä yleistä tietämystä.

Käytäntöyhteisöt voivat olla konkreettinen väline, jolla voidaan vaikuttaa poliittisiin päätöksiin ja rahoitukseen, mutta myös rakentaa liittoutumia ja kumppanuuksia hankkeisiin ja aloitteisiin.

MITEN SE TOIMII

Menestyäkseen käytäntöyhteisöjen on oltava aktiivisia. Näin ollen yksi menestyksen avaimista on luoda oikeanlainen ympäristö, jossa jäsenet voivat päättää, mikä on tärkeää, ja jossa jäsenet voivat saadasiä, mitä tarvitsevat ja arvostavat. Viime kädessä menestyksellä käytäntöyhteisö on sellainen, jossa tieto ja yhteistyö virtaavat tehokkaasti ja tulokset ovat orgaanisia eivätkä määrättyjä.

Käytäntöyhteisöt voivat olla eri muodoissa, kuten henkilökohtaisia tapaamisia, sosiaalisen median ryhmiä, keskusteluja ja vuoropuheluja, hankeyhteistyötä, edunvalvontakampanjoita, webinaareja, ryhmätoimintaa jne. Onnistunut käytäntöyhteisö on pikemminkin sellainen, jossa sen jäsenet tuntevat vahvasti

VINKKI

On olemassa useita vakiintuneita yhteiskunnallisten organisaatioiden muotoja, joilla voi olla keskeinen rooli sidosryhmien osallistumisen lisäämisessä sopeutumissuunnitelman täytäntöönpanoon: esimerkiksi käytäntöyhteisöt, elävät laboratoriot, innovaatioyhteisöt, seurantakeskukset, monen sidosryhmän kumppanuudet sekä oppimis- ja toimintayhteenliittymät.

VIITTEET

EU:n YTK:n [käytäntöyhteisön toimintakäsikirja \(Community of Practice Playbook\)](#)

Voit lukea täältä artikkelin [käytäntöyhteisöistä ja ilmastonmuutoksesta](#).

yhteisöllisyyttä, kunnioitusta ja luottamusta kuin jossa he keskittyvät erityisesti tiettyyn viestintämuotoon.

Aika

Toteutusaika voi vaihdella suuresti muutamasta viikosta jopa useisiin vuosiin. Ihannetapauksessa käytäntöyhteisöistä tulee lopulta itseorganisoituvia, koska niiden jäsenet luottavat niihin ja sitoutuvat niihin.

Taidot

Ilmastosopeutumiseen keskittyvät käytäntöyhteisöt edellyttävät aiempaa kokemusta ja tietämystä ilmastotieteen ja -politiikan, kansalaisten ja sidosryhmien osallistumisen, fasilitoinnin ja systeemijattelun risteyskohdista.

Resurssit

Tarvittavat panokset ja resurssit vaihtelevat käytäntöyhteisön laajuuden ja koon mukaan. Yhteisön päivittäisen toiminnan ja johtamisen varmistamiseksi on osoitettava asianmukaiset inhimilliset ja taloudelliset resurssit.

ODOTETUT TUOTOKSET/TULOKSET

- ★ Yhteisön rakentaminen ja sitoutumisen lisääminen.
- ★ Kansalaisten ja järjestöjen välinen yhteistyö (myös sisäinen).
- ★ Tietämyksen jakaminen ja edistäminen
- ★ Yhteisen arvon luominen ja vertaistuki johtavat innovointiin, kehittämiseen ja löytämiseen.

MAHDOLLISET RAJOITUKSET JA ESTEET

Saavutettavuus: käytäntöyhteisön on saatava tehokkaasti mukaan laaja sidosryhmäleisö. Muista laatia viestintästrategia, jolla pienennetään riskiä siitä, että yhteisö ei tavoita kaikkia.

Monimuotoisuus: On tärkeää toteuttaa kaikki mahdolliset toimet, jotta varmistetaan eri näkökulmien ja asiantuntemuksen edustus.

Kestävyys: Käytäntöyhteisön toiminnan resurssit voivat olla tilapäisiä tai olla kokonaan tai osittain vapaaehtoisia. Yhteisöyhteisön kestävyuden varmistamiseksi on tärkeää miettiä rahoitusta ja organisaation kestävyyttä jo varhaisessa vaiheessa.

09 Ympäristöpolitiikan välineet (EPI:t)

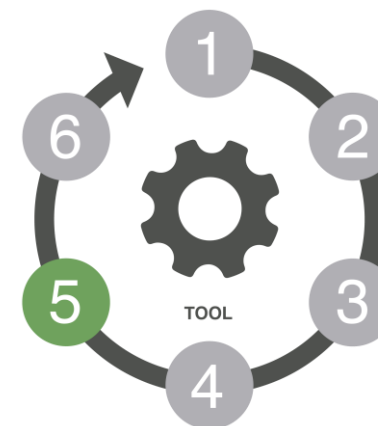
Ympäristöpolitiikan välineet (Environmental Policy Instruments – EPI) ovat kannustimia, jotka on suunniteltu ja toteutettu siten, että yksittäiset päätökset mukautetaan yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisiksi. Ympäristöpolitiikan välineet luokitellaan perinteisesti hinnoitteluun (esim. vesitariffit), ympäristöveroihin ja -maksuihin, tukiin (tuotteille ja toimintatavoille), kaupankäyntiin (esim. pilaantumista tai vedenottoa koskevat kaupattavat luvat, kompensatiomekanismit, ympäristöpalveluista suoritettavat maksut) sekä vapaaehtoiisiin sopimuksiin ja riskinhallintajärjestelmiin (vakuutukset tai vastuut). Niitä on sovellettu erilaisissa ympäristöpolitiikoissa.

Päästökauppajärjestelmiä on kehitetty ilmastonmuutoksen hillitsemispolitiikkaa varten, ja ympäristöpolitiikan välineitä on käytetty myös ilmanlaadun, ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja energiapolitiikan aloilla. Poliittisia välineitä on sovellettu energiatehokkuuden parantamiseen, energiaveroihin sekä energiatehokkuuden ja energiansäästön vähimmäistasoa koskeviin säännöksiin.

MITEN SE TOIMII

Työkalun toiminta riippuu siitä, mikä väline soveltuu parhaiten käsiteltävään asiaan tai mikä välineiden yhdistelmä toimii parhaiten tavoiteltujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Esimerkiksi vesialalla yleisimmät välineet ovat tariffit, verot ja maksut, mutta myös tukia ja osuuskuntajärjestelmiä sovelletaan laajasti.

Sidosryhmien ja suuren yleisön osallistuminen ovat ratkaisevia tekijöitä, kun halutaan lisätä ympäristöpoliittisten välineiden yleistä hyväksyntää ja motivoida osallistumista. Yleisön osallistumisen merkitys voi vähentyä tapauksissa, joissa eurooppalainen ympäristöaloite sinänsä tai erityinen ratkaisu, jota eurooppalainen ympäristöaloite pyrkii edistämään, on jo saavuttanut yleisen (sosiaalisen) hyväksynnän.

Kuvaus [taloudellisista kannustimista käyttäytymisen muuttamiseksi](#) Climate-ADAPT-ohjelmassa.

Seitsemännen puiteohjelman rahoittamassa WEATHER-hankkeessa luodaan yleiskatsaus liikenteen sopeutumisen mahdollisiin kannustimiin ja niiden mahdollisiin vaikutuksiin.

EU:n rahoittamassa [EPI-Water-hankkeessa](#) annetaan yleiskatsaus vesialalla sovellettavista taloudellisista välineistä ja viitteitä tapaustutkimuksiin.

Aika

Ympäristöpoliittisen välineen suunnittelu ja toteuttaminen voi kestää yhdestä viiteen vuotta. Nämä ovat yleensä pitkäkestoisia toimenpiteitä. Kesto riippuu kuitenkin usein poliittisista puitteista, voimassa olevasta lainsäädännöstä ja yhteiskunnallisesta hyväksynnästä.

Taidot

Kokemus poliittisista, oikeudellisista ja taloudellisista näkökohdista on avainasemassa.

Resurssit

Välineiden kustannusten osalta voidaan erottaa toisistaan suorat kustannukset (esim. veron maksamisesta aiheutuvat kustannukset) ja transaktiokustannukset (esim. markkinoille menosta, ostajan tai myyjän löytämisestä, neuvotteluista ja paluusta aiheutuvat aika- ja rahakustannukset). Transaktiokustannukset voivat liittyä myös tarvittavaan lisävalvontaan.

ODOTETUT TUOTOKSET/TULOKSET

- ★ Parannetaan nykyistä poliittista kehystä kannustamalla sopeutumiseen mahdollisesti johtavia käyttäytymismuutoksia eikä määräämällä niistä. Välineet voivat kannustaa käyttäytymisen muuttamiseen kannustimien tai vastakeinojen avulla, muuttaa olosuhteita taloudellisten liiketoimien mahdollistamiseksi tai riskien vähentämiseksi.
- ★ Taakan parempi sosiaalinen jakautuminen halutun tavoitteen saavuttamiseksi. Välineet voivat kerätä tuloja, joten niillä voi olla merkitystä sopeutumistoimien rahoittamisessa.

MAHDOLLISET RAJOITUKSET JA ESTEET

Organisaatio, asianmukainen oikeudellinen kehys tukena. Mahdollisia haittoja voi tulla liittyen oikeudenmukaisuuteen, sillä välineet vaikuttavat eri toimijoihin tai sosiaaliryhmiin, jotka eivät välttämättä ole edistyksellisiä.

Uusi jakomekanismi voi lisätä taloudellista tehokkuutta, mutta aiheuttaa suuria neuvottelu- ja täytäntöönpanokustannuksia, minkä vuoksi yksinkertaisemmat jakomekanismit ovat mahdollisesti suosittelavampia. Sovittelukustannukset voivat olla korkeat, mikä rajoittaa näiden toimenpiteiden tehokkuutta.

10 KANSALAISTIEDE

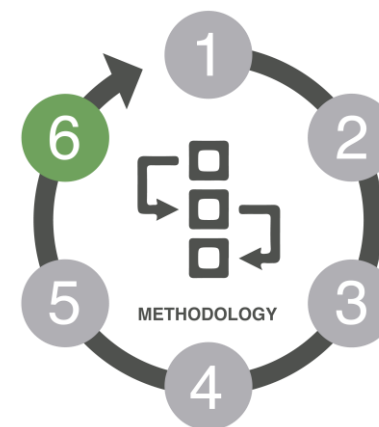
Kansalaistiede on tieteellisen tutkimuksen muoto, jossa tavalliset ihmiset tai ei-ammattimaiset tutkijat osallistuvat tietojen keräämiseen ja analysointiin. Se on tapa tuottaa tietoa kansalaisilta ja kansalaisten kanssa ja toteuttaa tutkimus osallistavalla ja yhteistyöhön perustuvalla tavalla.

Välineenä se antaa kansalaisille mahdollisuuden osallistua aktiivisesti tieteelliseen tutkimukseen, ja se voi sisältää teknologian ja muiden resurssien käyttöä kansalaisten osallistumisen mahdollistamiseksi. Tähän voi sisältyä tiedonkeruuvälineiden (esim. sovellusten, antureiden), verkkoresurssien ja -koulutuksen tarjoaminen tai pääsy tieteellisiin laitteisiin tai tietokantoihin.

MITEN SE TOIMII

Menetelmänä kansalaistiede tarkoittaa jäseneltyä lähestymistapaa, jolla kansalaiset otetaan mukaan tieteelliseen tutkimukseen, usein tutkijoiden ja yleisön välisten yhteistyökumppanuuksien kautta. Siihen kuuluvat sekä standardoitujen protokollien käyttö tiedonkeruussa, laadunvalvonnassa ja analysoinnissa että kansalaisten osallistumismahdollisuudet tieteelliseen päätöksentekoon ja tulosten käsittelyyn.

Jotta se onnistuisi, sinun on ensin löydettävä hanke ja ryhmä tai ryhmä toimijoita, jotka ovat kiinnostuneita osallistumaan kansalaistieteeseen, ja määriteltävä sen laajuus. Sitten sinun on ehkä koulutettava osallistujia. Osallistujille annetaan usein esimerkiksi jonkin verran koulutusta siitä, miten tietoja kerätään ja tallennetaan, ja he voivat saada opastusta erikoislaitteiden tai -ohjelmistojen käyttöön. Hankkeesi päämäärien, tavoitteiden ja ohjeiden mukaan toteutat myös tiedonkeruun, joskus verkkoalustojen tai mobiilisovellusten avulla. Osallistujat itse tai ammattitutkijat analysoivat nämä

VINKKI

Kansalaistutkimushankkeisiin liittyy usein yleisölle suunnattua tiedotusta ja viestintää, mukaan lukien tulosten jakaminen ja uusien ihmisten kannustaminen osallistumaan.

VIITTEET

[Kansalaistieteen rooli eurooppalaisessa Green Deal -hankkeessa](#)

[Kansalaistieteen opas](#) (Tweddle et al. 2012) sisältää yksityiskohtaisempia tietoja siitä, millaisia resursseja tarvitaan kansalaistiedehankkeen aloittamiseen ja toteuttamiseen.

tiedot, minkä jälkeen tulokset voidaan julkaista ja/tai käyttää poliittisten päätösten pohjana.

Aika

Kunkin kansalaistutkimushankkeen toteutusaika voi vaihdella laajuuden, monimutkaisuuden ja käytettävissä olevien resurssien mukaan. Joidenkin kansalaistutkimushankkeiden toteuttaminen voi kestää muutaman kuukauden, kun taas toisissa voi kestää vuosia.

Taidot

Kansalaistiede voi olla avoin kaikille taustasta tai koulutustasosta riippumatta. Se vaatii kuitenkin usein koulutusta ja jatkuvaa, säännöllistä tukea. Lisäksi on tärkeää, että osallistujilla on käytössään tarvittavat välineet tai teknologia tietojen keräämistä ja toimittamista varten.

Resurssit

Aloitteen tehokas toteuttaminen edellyttää useita resursseja, kuten verkkosivusto, verkkotietokanta ja olemassa oleva teknologia, tuki, ohjeet tai erikoismittauslaitteet. Yhteistyö teknologiatoimijoiden kanssa tai avoimen lähdekoodin ohjelmistojen käyttö voi tehdä kustannuksista hyväksyttävämpiä.

ODOTETUT TUOTOKSET / TULOKSET

- ★ Tuottaa tutkimustietoa, jota tutkijat voivat käyttää tutkimuksessaan.
- ★ Osallistava tieteellinen tutkimus.
- ★ Ympäristömuuttujien tehostettu seuranta.
- ★ Lisätään tieteellistä lukutaitoa ja yleisön sitoutumista tieteeseen.

MAHDOLLISET RAJOITUKSET JA ESTEET

Tärkeää on halu oppia ja noudattaa ohjeita sekä kiinnostus opiskeltavaa aihetta kohtaan.

Kansalaistutkijoiden osallistumisen yhteydessä on laadittava huolellisesti suunniteltu koulutusohjelma.

Muita mahdollisia esteitä ovat teknologian saatavuus, asiantuntemuksen puute, tarvittava aika, rahoitustarpeet ja kulttuuriset esteet.

Viitteet

[1] Massimo Cattino ja Diana Reckien (2021). Johtaako yleisön osallistuminen kunnianhimoisempaan ja muutosvoimaisempaan paikalliseen ilmastonmuutossuunnitteluun? *Current Opinion in Environmental Sustainability*: Volume 52. <https://doi.org/10.1016/j.cosust.2021.08.004>.
<https://doi.org/10.1016/j.cosust.2021.08.004>

[2] Yhdistyneiden Kansakuntien kehitysohjelma (2022). Policy Brief: Sopeutumisen seuranta ja Glasgow Sharm el Sheikh -ohjelman merkitys kansallisten järjestelmien rakentamisessa. [Saatavilla verkossa](#) [viimeinen haku - kesäkuu 2023].

Palautekysely

Tämä käsikirja on elävä asiakirja. Olemme erittäin kiinnostuneita saamaan palautetta lukijoilta, jotta voimme parantaa asiakirjaa ja tehdä siitä mahdollisimman hyödyllisen alueille ja paikallisyhteisöille. Voit auttaa meitä vastaamalla tähän lyhyeen [palautekyselyyn](#).

**Funded by
the European Union**

Vastuuvapauslauseke

Tulosten mahdollinen levittäminen kuvastaa ainoastaan kirjoittajien näkemystä, eikä Euroopan komissio ole vastuussa sen sisältämien tietojen mahdollisesta käytöstä.

Aiemmin julkaistu aineisto ja muiden tekemä työ on otettu huomioon asianmukaisin viittauksin, lainauksin tai molemmilla tavoilla.

Uudelleenkäyttö on sallittua edellyttäen, että lähde mainitaan ja että asiakirjan alkuperäistä merkitystä tai sanomaa ei vääristetä.

Euroopan komissio ei ole vastuussa mistään uudelleenkäytöstä johtuvista seurauksista. Euroopan komission asiakirjojen uudelleenkäyttöpoliittikka pannaan täytäntöön komission asiakirjojen uudelleenkäytöstä 12 päivänä joulukuuta 2011 annetulla komission päätöksellä 2011/833/EU (EUVL L 330, 14.12.2011, s. 39). Kaikki kuvat © Euroopan unioni, ellei toisin mainita. Kuvalähteet: © goodluz, # 25227000, 2021. Lähde: Stock.Adobe.com. Kuvakkeet © Flaticon - kaikki oikeudet pidätetään.